

**BANK SPÓŁDZIELCZY
W SZTUMIE**

UJAWNIEŃ INFORMACJI

o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających obowiązkowym ujawnieniom

wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r.

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
I – INFORMACJE O BANKU	3
II – CELE I STRATEGIE W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM	5
III – FUNDUSZE WŁASNE	13
IV – WYMOGI KAPITAŁOWE	14
V – EKSPozyCJE NA RYZYKO KONTRAHENTA	16
VI – BUFORY KAPITAŁOWE	17
VII – WSKAŹNIKI GLOBALNEGO ZNACZENIA SYSTEMOWEGO	17
VIII – KOREKTY Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO	17
IX – AKTYWA WOLNE OD OBCIĄŻEŃ	23
X – KORZYSTANIE Z ECAI	23
XI – EKSPozyCJE NA RYZYKO	24
XII – EKSPozyCJE NA RYZYKO OPERACYJNE	24
XIII – EKSPozyCJE W PAPIERACH KAPITAŁOWYCH	26
NIEUWZGLĘDNIONYCH W PORTFELU HANDLOWYM	
XIV – EKSPozyCJA NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ PRZYPISANE POZYCJOM NIEUWZGLĘDNIONYM W PORTFELU HANDLOWYM ..	27
XV – EKSPozyCJA NA POZYCJE SEKURYZACYJNE	28
XVI – POLITYKA W ZAKRESIE WYNAGRODZEŃ	29
XVII – DŹWIGNIA FINANSOWA	30
XVIII – STOSOWANIE METODY IRB W ODNIESIENIU DO RYZYKA KREDYTOWEGO	32
XIX – STOSOWANIE TECHNIK OGRANICZANIA RYZYKA KREDYTOWEGO	32
XX – STOSOWANIE METOD ZAAWANSOWANEGO POMIARU W ODNIEISENIU DO RYZYKA OPERACYJNEGO	33
XXI – STOSOWANIE WEWNĘTRZNYCH MODELI POMIARU RYZYKA RYNKOWEGO	33
XXII – WYMOGI INFORMACYJNE NA TEMAT PODEJŚCIA DO RYZYKA PŁYNNOŚCI REKOMENDACJA 18 REKOMENDACJI P	33
XXIII – WYMOGI INFORMACYJNE WYNIKAJĄCE WYTYCZNYCH EBA\GL\2018\10 W ZAKRESIE ELSPOZYCJI NIEOBSŁUGIWANYCH I RESTRUKTURYZOWANYCH.....	41
XXIV – WYMOGI INFORMACYJNE WYNIKAJĄCE Z PRAWA BANKOWEGO ART. 111A UST. 4 PRAWA BANKOWEGO	50

Załącznik nr 1 – Oświadczenie Zarządu Banku

Załącznik nr 2 – Oświadczenie Zarządu Banku temat ryzyka

WPROWADZENIE

Bank Spółdzielczy w Sztumie zgodnie z wymogami określonymi w Części Ósmej Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanego dalej Rozporządzeniem CRR) dokonuje ujawnienia informacji, w niniejszym dokumencie zwanym dalej Ujawnieniem.

Niniejsze Ujawnienie obejmuje również informacje, o których mowa w art. 111a ust. 4 ustawy *Prawo bankowe*.

Bank informuje, że niniejsze Ujawnienie obejmuje cały zakres ujawnianych informacji określonych w *Części Ósmej Rozporządzenia CRR*.

Z zastrzeżeniem art. 434 ust. 2 *Rozporządzenia CRR*, ujawnienia informacji dokonane przez Bank w celu spełnienia wymogów określonych w przepisach o rachunkowości uznaje się za spełniające wymogi *Części Ósmej Rozporządzenia CRR*. Bank w zakresie niniejszego Ujawnienia:

- 1) nie stosuje pominięcia informacji uznanych za nieistotne,
- 2) nie stosuje pominięcia informacji uznanych za zastrzeżone lub poufne.

Informacje ujawniane w niniejszym dokumencie zaprezentowano według stanu na dzień 31.12.2019 r.

O ile nie zaznaczono inaczej, dane liczbowe prezentowane są w tysiącach złotych, a ewentualne różnice w sumach i udziałach mogą wynikać z zaokrągleń kwot oraz zaokrągleń udziałów procentowych do dwóch miejsc dziesiętnych.

I - INFORMACJE O BANKU

Bank Spółdzielczy w Sztumie, w ramach posiadanych uprawnień i zezwoleń, prowadzi działalność wyłącznie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Bank, wg stanu na datę Ujawnienia prowadził działalność poprzez:

- 1) Centrum Wspomagania Sprzedaży, tj. siedzibę Banku, przy ul. Mickiewicza 36, 82-400 Sztum;
- 2) dziesięć oddziałów, w szczególności:
 - a) oddział w Elblągu przy ul. Plac Jagiellończyka 6, 82 – 300 Elbląg,
 - b) oddział w Gdańsku przy ul. Trakt Św. Wojciecha 219, 80 – 017 Gdańsk,
 - c) oddział w Gdyni przy ul. Łużyckiej 10, 81 – 537 Gdynia,
 - d) oddział w Kartuzach przy ul. Kościuszki 21, 83 – 300 Kartuzy,

- e) oddział w Malborku przy ul. Aleja Rodła 4, 82 – 200 Malbork,
 - f) oddział w Ornecie przy ul. Zamkowej 2, 11 – 130 Orneta,
 - g) oddział w Przodkowie przy ul. Kartuskiej 14, 83 – 304 Przodkowo,
 - h) oddział w Somoninie przy ul. Ceynowy 21, 83 – 314 Somonino,
 - i) oddział w Starym Targu przy ul. Główniej 22, 82 – 410 Stary Targ,
 - j) oddział w Sztumie przy ul. Mickiewicza 31, 82 – 400 Sztum;
- 3) siedem filii, w szczególności:
- a) filię Godkowo, 14 – 407 Godkowo,
 - b) filię Mikołajki Pomorskie przy ul. Dzierżgońskiej 2, 82 – 433 Mikołajki Pomorskie,
 - c) filię Ostaszewo przy ul. Kościuszki 39, 82 – 112 Ostaszewo
 - d) filię Pieniężno przy ul. 1 – go Maja 2, 14 – 520 Pieniężno,
 - e) filię Sztum przy ul. Plac Wolności 22, 82 – 400 Sztum,
 - f) filię Sztum nr 2 przy ul. Mickiewicza 36, 82 – 400 Sztum,
 - g) filię Żukowo przy ul. Gdyńskiej 39, 83 – 330 Żukowo;
- 4) jeden punkt obsługi klienta (POK) w Malborku przy ulicy Solskiego 1, 82 – 200 Malbork.

Bank jest Uczestnikiem Systemu Ochrony SGB, którego głównym celem jest zapewnienie płynności i wypłacalności zrzeszonych banków. Z uczestnictwa w powyższym Systemie wynikają korzyści – między innymi dostęp do środków pomocowych w sytuacjach zagrożenia płynności lub wypłacalności oraz obowiązki – do których należy m.in. stosowanie systemu limitów ustalonych w Systemie oraz poddawanie się działaniom prewencyjnym podejmowanym przez jednostkę zarządzającą Systemem.

Bank na dzień 31.12.2019 roku posiadał udziały w podmiotach zależnych nie objętych konsolidacją:

Nazwa podmiotu	Kwota zaangażowania kapitałowego	Przedmiot działalności	Zaangażowanie kapitałowe pomniejsza/nie pomniejsza fundusze własne Banku
Przedsiębiorstwo usługowo-inwestycyjne AREND spółka z o.o.	50,00 tys. zł	usługi	nie

Na podstawie art. 111a ust. 1, Bank podaje do publicznej wiadomości stopę zwrotu jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej. Na dzień Ujawnienia wyznaczona w ten sposób stopa zwrotu wynosi 0,59%.

II - CELE I STRATEGIE W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM ART. 435 ROZPORZĄDZENIA CRR

Bank, zgodnie z przepisami ustawy *Prawo bankowe*, posiada system zarządzania na który składają się system zarządzania ryzykiem, system kontroli wewnętrznej, a także odpowiednia polityka wynagrodzeń wspierająca kulturę ryzyka (zarządzanie ryzykiem).

1. INFORMACJE O SYSTEMIE ZARZĄDZANIA

Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie z długofalową *Strategią zarządzania ryzykiem*, wprowadzoną przez Zarząd Banku i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku. Powyższa *Strategia* (...) powiązana jest z innymi regulacjami o charakterze strategicznym, m.in. *Strategią zarządzania i planowania kapitałowego* oraz procedurami odnoszącymi się do identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli poszczególnych rodzajów ryzyka, a także z planem finansowym Banku.

Regulacje wewnętrzne Banku opracowane zostały w formie pisemnej i zatwierdzone przez Zarząd, a niekiedy również przez Radę Nadzorczą Banku.

Procedury odnoszące się do zarządzania ryzykiem podlegają corocznemu przeglądowi zarządcemu i weryfikacji. Przegląd i weryfikacja dokonywana jest również w przypadku występowania znaczących zmian wewnątrz lub w otoczeniu Banku.

Strategia zarządzania ryzykiem zawiera cele strategiczne w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, definiujące apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka jaki Bank może ponieść.

Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwaniach form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.

Zarządzanie ryzykiem jest jednym z najważniejszych procesów wewnętrznych w Banku, ma na celu uzyskanie w zmieniającym się otoczeniu prawnym i ekonomicznym odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa oraz odpowiedniej rentowności działalności biznesowej.

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem zorganizowany jest na trzech niezależnych poziomach:

- 1) na pierwszy poziom składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku;
- 2) na drugi poziom składa się:
 - a) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, na które składa się: identyfikacja, pomiar lub szacowaniem, kontrola, monitorowanie oraz sprawozdawanie ryzyka,

- b) działalność komórki do spraw zgodności;
- 3) na trzeci poziom składa się działalność komórki audytu wewnętrznego, przy czym w związku z uczestnictwem Banku w Systemie Ochrony, działalność tę wykonuje Spółdzielnia.

Zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie jest niezależne od zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie.

Zgodnie z obowiązującą w Banku strukturą organizacyjną, w ramach:

- 1) pierwszego poziomu funkcjonują komórki organizacyjne i stanowiska realizujące zadania operacyjne,
- 2) drugiego poziomu funkcjonuje Sekcja Controllingu oraz stanowisko ds. zgodności.

Rada Nadzorcza w systemie zarządzania ryzykiem sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem braku zgodności oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność, w szczególności:

- 1) zatwierdza, określony przez Zarząd, akceptowalny ogólny poziom ryzyka oraz monitoruje jego przestrzeganie;
- 2) zatwierdza, przyjętą przez Zarząd, strategię działania Banku oraz nadzoruje jej przestrzeganie;
- 3) zatwierdza, przyjętą przez Zarząd Banku, strategię zarządzania ryzykiem oraz monitoruje jej przestrzeganie;
- 4) sprawuje nadzór nad opracowaniem, przyjęciem i wdrożeniem procedur, na podstawie których funkcjonować ma w Banku system zarządzania ryzykiem; nadzoruje ich przestrzeganie;
- 5) wybiera członków Zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji;
- 6) monitoruje skuteczność czynności wykonywanych przez członków Zarządu w związku z realizacją ich zadań w zakresie systemu zarządzania Bankiem;
- 7) sprawuje nadzór nad wykonywaniem przez członków Zarządu obowiązków, w tym w szczególności w ramach przypisanych im obowiązków na pierwszym i drugim poziomie;
- 8) określa zasady raportowania do Rady Nadzorczej o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, po uprzednim przedstawieniu propozycji przez Zarząd, w sposób umożliwiający nadzorowanie systemu zarządzania ryzykiem w Banku;
- 9) zatwierdza zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych w odniesieniu do poszczególnych rodzajów ryzyka.

Zarząd w systemie zarządzania ryzykiem projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie, spójnego ze strategią zarządzania Bankiem systemu zarządzania ryzykiem, w tym:

- 1) określa bieżącą i przyszłą gotowość Banku do podejmowania ryzyka;
- 2) opracowuje i przyjmuje strategię zarządzania ryzykiem;
- 3) odpowiada za opracowanie, przyjęcie i wdrożenie procedur dotyczących zarządzania oraz zapewnienie wdrożenia planów w zakresie systemu zarządzania ryzykiem, opracowuje i akceptuje politykę oraz zapewnia wdrożenie procedur; monitoruje ich przestrzeganie;
- 4) zapewnia realizację struktury organizacyjnej dostosowanej do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka i umożliwiającą skuteczne wykonywanie zadań, w tym: wprowadza podział realizowanych w Banku zadań, zapewniający niezależność zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie od zarządzania ryzykiem na drugim poziomie;
- 5) nadzoruje zarządzanie ryzykiem na pierwszym i drugim poziomie;
- 6) nadzoruje wielkość i profil ryzyka w Banku;
- 7) ustanawia odpowiednie zasady raportowania, w tym zasady raportowania Zarządu do Rady Nadzorczej; ustanawia zasady raportowania przez jednostki organizacyjne, komórki organizacyjne oraz stanowiska organizacyjne Banku o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, w sposób umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka w Banku;
- 8) wprowadza niezbędne korekty i udoskonalenia systemu zarządzania w przypadku zmiany wielkości i profilu ryzyka w działalności Banku oraz czynników otoczenia gospodarczego lub wykrycia nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu zarządzania;
- 9) zatwierdza przyjęte rodzaje limitów oraz ich wysokość.

Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest przez poszczególnych członków Zarządu w ramach przypisanych im obowiązków przy czym nadzór nad drugim poziomem zarządzania przypisany jest prezesowi Zarządu.

Rada Nadzorcza i Zarząd Banku – jako organy kolegialne – dają rękojmię właściwego zarządzania ryzykiem, a ogólny skład organów Banku odzwierciedla odpowiednio szeroki zakres kompetencji (wyszkolenie, doświadczenie), tak aby możliwy był odpowiedni nadzór nad ryzykiem. Organy Banku biorą czynny udział w zarządzaniu wszystkimi rodzajami istotnego ryzyka, o których mowa w przepisach rangi ustawowej i w *Rozporządzeniu CRR* – oznacza to regularne omawianie zagadnień ryzyka na posiedzeniach organów.

Zadaniem Komitetu ALCO oraz KRO jest inicjowanie i koordynowanie działań w zakresie identyfikacji, pomiaru, limitowania, monitorowania i raportowania ryzyka oraz opiniowanie podejmowanych w Banku działań, zmierzających do utrzymania ryzyka na akceptowalnym poziomie. Funkcjonujący Zespół Zarządzania Kryzysowego ocenia, czy Bank dysponuje odpowiednim planem awaryjnym na wypadek zaistnienia kryzysu i zapewnia skuteczność planów awaryjnych.

Komitet Bezpieczeństwa Banku realizuje zadania opisane w *Regulaminie pracy Komitetu Bezpieczeństwa Banku*.

Jednostki i komórki organizacyjne Banku biorą udział w procesie zarządzania ryzykiem poprzez realizację celów zawartych w *Strategii zarządzania ryzykiem*, zgodnie z *Regulaminem organizacyjnym Banku*.

Komórki organizacyjne uczestniczą w procesie zarządzania ryzykiem w ramach przypisanych im zadań w strukturze organizacyjnej Banku oraz w procedurach wewnętrznych dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Proces zarządzania ryzykiem w Banku obejmuje następujące działania:

- 1) identyfikację ryzyka, polegającą na rozpoznaniu aktualnych i potencjalnych źródeł zagrożeń związanych z ryzykiem oraz oszacowaniu wielkości potencjalnego wpływu danego ryzyka na sytuację finansową Banku;
- 2) pomiar ryzyka, obejmujący definiowanie miar ryzyka adekwatnych do rodzaju, istotności i dostępności danych i kwantyfikację ryzyka za pomocą ustalonych miar;
- 3) ocenę ryzyka, polegającą na określeniu siły wpływu lub zakresu ryzyka z punktu widzenia realizacji celów zarządzania ryzykiem (w ramach oceny ryzyka przeprowadza się testy warunków skrajnych na podstawie założeń zapewniających rzetelną ocenę ryzyka);
- 4) monitorowanie ryzyka, polegające na monitorowaniu odchyłeń od prognoz lub założonych punktów odniesienia (np. limitów, planów, wydanych rekomendacji, zaleceń);
- 5) raportowanie ryzyka, polegające na cyklicznym informowaniu organów Banku o wynikach pomiaru ryzyka, podjętych działaniach i rekomendacjach działań;
- 6) stosowanie mechanizmów kontrolujących i ograniczających ryzyko, polegające w szczególności na przyjmowaniu regulacji wewnętrznych, określaniu poziomu tolerancji na ryzyko, ustalaniu wysokości limitów i wartości progowych.

Zarządzanie ryzykami uznanymi przez Bank za istotne następuje, zgodnie z obowiązującymi wewnętrznymi regulacjami zarządzania tymi rodzajami ryzyka.

Na system zarządzania każdym rodzajem ryzyka składają się:

- 1) procedury opisujące zasady zarządzania ryzykiem,
- 2) identyfikacja, pomiar i raportowanie,
- 3) system limitów ograniczających ryzyko,
- 4) system informacji zarządczej,
- 5) odpowiednio dostosowana organizacja procesu zarządzania.

Jako ryzyko istotne Bank uznaje te rodzaje ryzyka, które są objęte wymogiem obliczania kapitału regulacyjnego, a ponadto rodzaje ryzyka wymienione w dyrektywie CRD IV. W myśl powyższego do kategorii rodzajów ryzyka istotnego, Bank zaliczył:

- 1) ryzyko kredytowe,
- 2) ryzyko operacyjne,
- 3) ryzyko walutowe,
- 4) ryzyko koncentracji,
- 5) ryzyko płynności,
- 6) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
- 7) ryzyko kapitałowe,
- 8) ryzyko braku zgodności.

Oprócz ryzyk istotnych, Bank wyróżnił również:

- 1) ryzyko wynikające ze zmian otoczenia makroekonomicznego,
- 2) ryzyko wynikające ze sprzedaży produktów ubezpieczeniowych.

Bank stosuje metody identyfikowania i pomiaru ryzyka związanego z jego działalnością dostosowane do profilu, skali i złożoności ryzyka. W przypadku wątpliwości w zakresie poziomu ryzyka stosuje się podejście z zachowaniem maksymalnego stopnia ostrożności. Częstotliwość pomiaru ryzyka dostosowana jest do wielkości oraz charakteru poszczególnych rodzajów ryzyka w działalności Banku. Metody lub systemy pomiaru ryzyka, a w szczególności ich założenia poddawane są okresowej ocenie uwzględniającej testowanie i weryfikację historyczną. Przegląd i aktualizacja metod lub systemów pomiaru ryzyka przeprowadzane są z przeglądem procedur dotyczących zarządzania ryzykiem.

W ramach pomiaru ryzyka Bank przeprowadza testy warunków skrajnych dla wszystkich mierzalnych rodzajów ryzyka, które zostały uznane za istotne. Bank dokłada staranności, aby zakres i założenia przyjmowane w przeprowadzanych testach warunków skrajnych dawały podstawy rzetelnej oceny ryzyka lub stanowiły podstawę rzetelnej oceny ryzyka tj.:

- 1) obejmowały obszary najbardziej narażone na ryzyko lub mogące wygenerować największe ryzyko,
- 2) w większości wynikały z czynników ryzyka, których zmiana nie wynika bezpośrednio z działań podejmowanych przez Bank,
- 3) wartości liczbowe przyjmowane w założeniach do testów stanowiły najgorsze z prawdopodobnych scenariuszy.

Szczegółowe założenia i scenariusze przyjęte w testach warunków skrajnych są zawarte w obowiązujących w Banku zasadach przeprowadzania testów warunków skrajnych poszczególnych ryzyk. Ich przegląd i aktualizacja są dokonywane wraz z przeglądem tych

zasad. Analizy sporządzane są na piśmie a wyniki oceny prezentowane Zarządowi i Radzie Nadzorczej Banku.

Zarząd Banku, po wprowadzeniu zmiany lub wprowadzeniu nowego testu warunków skrajnych, informuje Radę Nadzorczą o zakresie testów warunków skrajnych, dokonanych zmianach i przyjętych w testach założeniach.

Wyniki testów warunków skrajnych stanowią obowiązkowy element informacji zarządczej dla Zarządu i Rady Nadzorczej Banku.

Rezultaty testów warunków skrajnych Bank wykorzystuje w procesie zarządzania ryzykiem m.in. poprzez:

- 1) podejmowanie działań ograniczających ryzyko,
- 2) uwzględnianie ich w poziomach ustanawianych limitów,
- 3) tworzenie dodatkowych wymogów kapitałowych,
- 4) uwzględnianie ich w konstruowaniu planów awaryjnych (płynności, kapitałowym).

Bank wprowadza odpowiednie do skali i złożoności działalności limity wewnętrzne ograniczające poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku. Procedury wewnętrzne Banku określają zasady ustalania i aktualizowania wysokości limitów oraz częstotliwość ich raportowania.

Poziom limitów wewnętrznych dostosowany jest do akceptowalnego przez Radę Nadzorczą Banku ogólnego poziomu ryzyka Banku.

Analizy będące podstawą do określenia wysokości limitów wewnętrznych są sporządzane w formie pisemnej.

Procedury wewnętrzne dotyczące zarządzania ryzykiem określają sytuacje, w których dopuszczalne jest przekroczenie limitów wewnętrznych, warunki akceptacji oraz sposób postępowania w przypadku przekroczeń limitów wewnętrznych.

Przyjęte rodzaje limitów wewnętrznych dotyczące poszczególnych rodzajów ryzyka oraz ich wysokość zatwierdza Zarząd Banku.

Realizacja limitów wewnętrznych jest monitorowana, a ich przekraczanie poddawane szczegółowej analizie. Zadania te wykonują komórki organizacyjne wskazane w procedurach szczegółowych dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Podstawę monitorowania procesu zarządzania ryzykiem w Banku stanowi formalnie ustanowiony system informacji zarządczej. Szczegółowe zasady działania systemu informacji zarządczej reguluje w Banku odrębna procedura. Regulacja ta określa częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania raportów dotyczących ryzyka.

Systemem informacji zarządczej objęte są wszystkie rodzaje ryzyka uznane przez Bank za istotne.

System przepływu informacji w zakresie ryzyka dotyczy głównie istotnych rodzajów ryzyka i odbywa się zgodnie z wewnętrzną procedurą Banku.

W ramach informacji zarządczej z obszaru każdego ryzyka sprawozdawane są:

- 1) wyniki pomiaru ryzyka, w tym wyniki testów warunków skrajnych,
- 2) informacja o realizacji przyjętych w Banku celów strategicznych (tolerancji / apetytu na ryzyko) oraz pozostałych limitów,
- 3) wnioski dla Zarządu i Rady Nadzorczej.

Raporty z zakresu poszczególnych rodzajów ryzyka pozwalają Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- 1) monitorowanie poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów;
- 2) kontrolę realizacji celów strategicznych;
- 3) ocenę skutków podejmowanych decyzji;
- 4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

Co do zasady raporty dotyczące poszczególnych rodzajów ryzyka dla Zarządu sporządzane są z częstotliwością przynajmniej miesięczną, a dla Rady Nadzorczej z częstotliwością przynajmniej półroczną.

2. ZASADY POLITYKI STOSOWANIA ZABEZPIECZEŃ I OGRANICZANIA RYZYKA ORAZ STRATEGIE I PROCESY MONITOROWANIA SKUTECZNOŚCI ZABEZPIECZEŃ I METOD OGRANICZANIA RYZYKA

Ustanowione w Banku limity wyznaczają ogólny profil ryzyka, czyli maksymalny akceptowany poziom ryzyka.

3. OŚWIADCZENIE NA TEMAT ADEKWATNOŚCI USTALEŃ DOTYCZĄCYCH ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

Oświadczenie Zarządu Banku na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, wyraża pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku, o którym mowa w art. 453 ust. 1 lit. e Rozporządzenia CRR, zawarte jest w **załączniku nr 1** do niniejszego *Ujawnienia*.

4. OŚWIADCZENIE NA TEMAT RYZYKA

Oświadczenie na temat ryzyka, zgodne z wymogami art. 435 ust. 1 lit. f *Rozporządzenia CRR*, w którym omówiono ogólny profil ryzyka Banku związany ze strategią działalności, zawierające kluczowe wskaźniki i dane liczbowe dotyczące ryzyka, zawarte jest w **załączniku nr 2** do niniejszego *Ujawnienia*.

5. INFORMACJE W ODNIESIENIU DO ZASAD ZARZĄDZANIA

W zakresie art. 435 ust. 2 *Rozporządzenia CRR*, Bank informuje, że:

- 1) Rada Nadzorcza Banku składa się z 10 - 14 osób; na dzień Ujawnienia w skład Rady wchodziło 14 członków;
- 2) Zarząd Banku składa się z 4 osób;
- 3) członków Zarządu powołuje Rada Nadzorcza Banku działając na podstawie *Statutu Banku Spółdzielczego w Sztumie* oraz *Regulaminu działania Zarządu Banku Spółdzielczego w Sztumie*, biorąc pod uwagę wyniki oceny wstępnej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji kandydata;
- 4) oceny bieżącej kwalifikacji członów Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza Banku na podstawie *Regulaminu działania Zarządu Banku Spółdzielczego w Sztumie*;
- 5) wyboru członków Rady dokonuje Zebranie Przedstawicieli działając na podstawie *Statutu Banku Spółdzielczego w Sztumie* oraz zgodnie z uchwalonym przez siebie *Regulaminem wyborów do Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Sztumie*;
- 6) zasady oceny kandydatów na członków do Rady Nadzorczej określa *Regulamin wyborów do Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Sztumie*, uchwalony przez Zebranie Przedstawicieli w oparciu o *Politykę oceny odpowiedniości członków organów zarządzających i osób pełniących najważniejsze funkcje w Banku Spółdzielczym w Sztumie*;
- 7) oceny kolektywnej członków Rady Nadzorczej dokonuje Zebranie Przedstawicieli, oceny indywidualnej bieżącej członka Rady dokonuje Rada na podstawie *Regulaminu wyborów do Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Sztumie*;
- 8) Bank, z uwagi na skalę działalności nie stosuje strategii zróżnicowania w zakresie wyboru członków Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej Banku;
- 9) Bank, z uwagi na skalę działania nie utworzył komitetu ds. wynagrodzeń;
- 10) powołany przez Radę Nadzorczą Komitet Audytu ma na celu wspieranie działania Rady Nadzorczej Banku w zakresie sprawozdawczości finansowej, systemu kontroli wewnętrznej oraz systemu zarządzania ryzykiem. W skład Komitetu wchodzi 3 członków Rady Nadzorczej Banku, z których przynajmniej jeden członek posiada wiedzę i umiejętności w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdawczości finansowej. Zakres działania, kompetencje i tryb pracy Komitetu określa *Regulamin Komitetu Audytu Banku Spółdzielczego w Sztumie*;
- 11) w Banku funkcjonują dwa komitety ds. ryzyka, tj. Komitet ds. zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO) oraz Komitet Ryzyka Operacyjnego (KRO), które odbyły w 2019 roku odpowiednio 19 oraz 12 posiedzeń. Komitety działają na podstawie ich regulaminów funkcjonowania;
- 12) przepływ informacji dotyczącej ryzyka, kierowanej do Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej Banku jest sformalizowany i objęty Instrukcją Systemu Informacji Zarządczej.

III – FUNDUSZE WŁASNE ART. 437 ROZPORZĄDZENIA CRR

Fundusze własne stanowią źródło finansowania działalności Banku i są gwarancją rozwoju. Stanowią również zabezpieczenie w przypadku poniesienia straty przez Bank. Wartość funduszy własnych jest wyznacznikiem poziomu stabilności finansowej Banku, co przekłada się na stopień bezpieczeństwa prowadzonej działalności oraz zaufania klientów Banku. Bank posiada fundusze własne odpowiadające wymogom nadzorczym oraz dostosowane do rozmiaru prowadzonej działalności tj. na poziomie zapewniającym stabilną sytuację ekonomiczną.

Bank ujawnia informacje dotyczące funduszy własnych zgodnie z przepisami art. 437 oraz art. 492 *Rozporządzenia CRR* oraz zgodnie z wymogami przedstawionymi w *Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 roku ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawnienia informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013*.

Kapitał podstawowy Tier I: instrumenty i kapitały rezerwowe		Kwota w dni Ujawnienia	Odniesienie do CRR
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe, z uwzględnieniem niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości)	44 480,00	Art. 26 ust. 1
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	2 335,00	Art. 26 ust. 1 lit. f)
4	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 3 i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier I	5 217,00	Art. 486 ust. 2
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	43 825,00	
7	Dodatkowe korekty wartości (korekta AVA)	0,00	Art. 34, 105
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-58,00	Art. 36 ust. 1 lit. b) Art. 37,
27	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-58,00	
28	Kapitał podstawowy Tier I	51 974,00	
48	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego	1 204,00	Art. 62 lit c) i d)
49	Kapitał Tier II	1 204,00	
56	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	53 178,00	
57	Aktywa ważone ryzykiem razem	310 651,00	
58	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	14,45	Art. 92 ust. 2 lit. a)
59	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	14,45	Art. 92 ust. 2 lit. b)
60	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	14,79	Art. 92 ust. 2 lit. c)

61	Wymóg bufora dla poszczególnych pozycji instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	10,00%	Dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych, art. 128, 129,130,131,133
62	w tym: wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego	2,5%	
63	w tym: wymóg utrzymywania bufora antycyklicznego	0,00%	
64	w tym: wymóg utrzymywania bufora ryzyka systemowego	3,00%	
64a	w tym: bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym	0,00	
65	Kapitał podstawowy Tier I dostępny w celu pokrycia buforów (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	10,00%	Dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych, art. 128

IV – WYMOGI KAPITAŁOWE – ART. 438 ROZPORZĄDZENIA CRR

1. OPIS METODY STOSOWANEJ PRZEZ INSTYTUCJĘ DO OCENY ADEKWATNOŚCI JEJ KAPITAŁU WEWNĘTRZNEGO W CELU WSPARCIA BIEŻĄCYCH I PRZYSZŁYCH DZIAŁAŃ

Bank przyjmuje strategię bezpiecznego funkcjonowania, opartą na utrzymywaniu rozmiarów działalności obciążonych ryzykiem na poziomie adekwatnym do posiadanych funduszy.

Bank dokonuje agregacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego.

W procesie szacowania kapitału wewnętrznego wykorzystywane są efekty pomiaru ryzyka, dokonywanego w oparciu o obowiązujące procedury w zakresie zarządzania tymi ryzykami.

Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego Banku są rozwiązania oparte o kapitał regulacyjny, wynikające z zasad określonych w *Rozporządzeniu CRR*.

Na datę Ujawnienia, Bank w kalkulacji kapitału regulacyjnego uwzględnił łączną kwotę ekspozycji na ryzyko obejmującą:

- 1) ekspozycję na ryzyko kredytowe według metody standardowej,
- 2) ekspozycję na ryzyko operacyjne według metody wskaźnika bazowego,
- 3) ekspozycję na ryzyko walutowe według metody de minimis.

Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego jest wyliczony regulacyjny wymóg kapitałowy. Dodatkowo Bank ocenia, czy regulacyjny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyko kredytowe, operacyjne i walutowe oraz dodaje wymogi kapitałowe na pozostałe istotne rodzaje ryzyka.

Przy obliczaniu kapitału wewnętrznego na poszczególne rodzaje ryzyka, Bank przyjmuje następujące założenia:

- 1) dodatkowe wymogi w zakresie kapitału na poszczególne rodzaje ryzyka obliczane są jako koszt lub utracony przychód (za wyjątkiem ryzyka koncentracji), który może się pojawić w wyniku zaistnienia sytuacji nieoczekiwanej;
- 2) koszt lub utracony przychód, o którym mowa powyżej obliczany jest na podstawie testów warunków skrajnych, które Bank przeprowadza dla poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych za istotne;
- 3) strata z tytułu wystąpienia ryzyka, stanowiąca część lub całość wartości w pkt 2, pokrywana jest z wyniku finansowego zaplanowanego na dany rok obrotowy;
- 4) nieakceptowalna strata (w tym częściowo wynikająca z występowania sytuacji skrajnych) wymagać może zabezpieczenia przed stratą i pokrycia funduszami własnymi.

Dodatkowy wymóg w zakresie kapitału dla poszczególnych rodzajów ryzyka (za wyjątkiem ryzyka koncentracji i operacyjnego) ustalany jest jako nadwyżka akceptowalnego poziomu ryzyka o którym mowa w pkt 3.

W roku 2019 Komisja Nadzoru Finansowego nie nałożyła na Bank obowiązku utrzymania dodatkowych wymogów kapitałowych.

2. REZULTATY STOSOWANEGO PRZEZ INSTYTUCJĘ WEWNĘTRZNEGO PROCESU OCENY ADEKWATNOŚCI KAPITAŁOWEJ, W TYM SKŁAD DODATKOWYCH WYMOGÓW W ZAKRESIE FUNDUSZY WŁASNYCH OKREŚLONYCH NA PODSTAWIE PROCESU PRZEGLĄDU NADZORCZEGO, O KTÓRYCH MOWA W ART. 104 UST. 1 LIT A DYREKTYWY 2013/36/WE

Nie dotyczy.

3. KWOTY EKSPOZYCJI WAŻONYCH RYZYKIEM ZGODNIE Z PRZEPISAMI CZĘŚCI TRZECIEJ TYTUŁ II ROZDZIAŁ 2 ROZPORZĄDZENIA – 8% KWOT EKSPOZYCJI WAŻONYCH RYZYKIEM DLA KAŻDEJ KATEGORII EKSPOZYCJI OKREŚLONEJ W ART. 112 ROZPORZĄDZENIA CRR

KLASA EKSPOZYCJI	8% kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem /tys. zł/
I. EKSPOZYCJE WOBEC RZĄDÓW LUB BANKÓW CENTRALNYCH	290,00
II. EKSPOZYCJE WOBEC SAMORZĄDÓW REGIONALNYCH LUB WŁADZ LOKALNYCH	236,00
III. EKSPOZYCJE WOBEC PODMIOTÓW SEKTORA PUBLICZNEGO	4,00
IV. EKSPOZYCJE WOBEC INSTYTUCJI	0,00
V. EKSPOZYCJE WOBEC PRZEDSIĘBIORSTW	6 058,00
VI. EKSPOZYCJE DETALICZNE	2 304,00
VII. EKSPOZYCJE ZABEZPIECZONE HIPOTEKAMI NA NIERUCHOMOŚCIACH	12 587,00

VIII. EKSPozyCJE, KTÓRYCH DOTYCZY NIEWYKONANIE ZOBOWIĄZANIA	1 195,00
IX. EKSPozyCJE W POSTACI JEDNOSTEK UCZESTNICTWA LUB UDZIAŁÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH ZBIOROWEGO INWESTOWANIA	377,00
X. EKSPozyCJE KAPITAŁOWE	492,00
XI. POZYCJE ZWIĄZANE ZE SZCZEGÓLNIIE WYSOKIM RYZYKIEM	5,00
XII. INNE EKSPozyCJE	1 304,00
RAZEM	24 852,00

4. WYMOGI W ZAKRESIE FUNDUSZY WŁASNYCH OBLICZONE ZGODNIE Z ART. 92 UST. 3 LIT. B *ROZPORZĄDZENIA CRR*

Nie dotyczy

5. WYMOGI W ZAKRESIE FUNDUSZY WŁASNYCH OBLICZONE ZGODNIE Z ART. 92 UST. 3 LIT. C *ROZPORZĄDZENIA CRR*

Bank, wyznacza wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka walutowego zgodnie z metodą, o której mowa w art. 351 *Rozporządzenia CRR*.

Na dzień Ujawnienia całkowita pozycja walutowa netto nie przekroczyła 2% funduszy własnych. W związku z powyższym nie wystąpiła konieczność wyznaczania wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu tego ryzyka.

6. WYMOGI W ZAKRESIE FUNDUSZY WŁASNYCH OBLICZONE ZGODNIE Z PRZEPISAMI CZĘŚCI TRZECIEJ TYTUŁ III ROZDZIAŁY 2,3 I 4 ORAZ UJAWNIONE ODDZIELNIE

Bank wyznacza wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego zgodnie z metodą wskaźnika bazowego, o której mowa w art. 315 – 316 *Rozporządzenia CRR*.

Na dzień 31.12.2019 r. wymóg ten wyniósł 3 921,00 tys. zł.

V – EKSPozyCJE NA RYZYKO KONTRAHENTA
ART. 439 *ROZPORZĄDZENIA CRR*

Nie dotyczy. Bank nie posiada portfela handlowego.

VI – BUFORY KAPITAŁOWE – ART. 440 ROZPORZĄDZENIA CRR

KWOTA SPECYFICZNEGO DLA INSTYTUCJI BUFORA ANTYCYKLICZNEGO	
łączna kwota ekspozycji na ryzyko (tys. zł)	310 651,00
specyficzny dla instytucji wskaźnik bufora antycyklicznego	0,00%
wymóg w zakresie specyficznego dla instytucji bufora antycyklicznego (tys. zł)	0,00

VII – WSKAŹNIKI GLOBALNEGO ZNACZENIA SYSTEMOWEGO ART. 441 ROZPORZĄDZENIA CRR

Nie dotyczy.

VIII – KOREKTY Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO ART. 442 ROZPORZĄDZENIA CRR

1. DEFINICJE NALEŻNOCI PRZETERMINOWANYCH I ZAGROŻONYCH – STOSOWANE DLA CELÓW RACHUNKOWOŚCI

Dla wyliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego:

- 1) ekspozycję uznaje się za przeterminowaną, jeżeli przeterminowanie przekracza 90 dni, a przeterminowana kwota przekracza w przypadku ekspozycji detalicznych 500,00 złotych, a w przypadku pozostałych klas ekspozycji przeterminowana kwota przekracza 3.000,00 złotych;
- 2) ekspozycję uznaje się za zagrożoną, gdy istnieje małe prawdopodobieństwo wywiązania się dłużnika ze zobowiązań (tj. Bank zaprzestał naliczania odsetek od kredytu, utworzył rezerwę celową na poziomie co najmniej 20% podstawy tworzenia rezerwy).

2. OPIS STOSOWANEGO PODEJŚCIA I METOD PRZYJĘTYCH DO USTALENIA KOREKT WARTOŚCI I REZERW, W TYM REZERW CELOWYCH I REZERWY NA RYZYKO OGÓLNE W CZĘŚCI DOTYCZĄCEJ RYZYKA KREDYTOWEGO

Bank tworzy rezerwy celowe oraz odpisy aktualizujące należności związane z ekspozycjami kredytowymi, w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do:

- 1) kategorii "normalne" - w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z kredytów detalicznych;
- 2) kategorii "pod obserwacją";
- 3) grupy "zagrożone" – w tym do kategorii "poniżej standardu", "wątpliwe" lub "stracone".

Rezerwy celowe na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi wynikającymi z kredytów detalicznych, zaklasyfikowanymi do kategorii "normalne" oraz odpisy aktualizujące należności związane z tymi ekspozycjami kredytowymi, tworzy się

w wysokości co najmniej wymaganego poziomu rezerw oraz odpisów, stanowiącego 1,5 % podstawy tworzenia rezerw celowych oraz odpisów aktualizujących należności związanych z ekspozycjami kredytowymi.

Rezerwy celowe na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi zaklasyfikowanymi do kategorii "pod obserwacją", "poniżej standardu", "wątpliwe" i "stracone" oraz odpisy aktualizujące należności związane z tymi ekspozycjami kredytowymi tworzy się na podstawie indywidualnej oceny ryzyka obciążającego daną ekspozycję, jednak w wysokości co najmniej wymaganego poziomu rezerw oraz odpisów, stanowiącego w relacji do podstawy tworzenia rezerw celowych oraz odpisów aktualizujących należności związanych z ekspozycjami kredytowymi:

- 1) 1,5 % - w przypadku kategorii "pod obserwacją";
- 2) 20 % - w przypadku kategorii "poniżej standardu";
- 3) 50 % - w przypadku kategorii "wątpliwe";
- 4) 100 % - w przypadku kategorii "stracone".

Wymagany poziom rezerw celowych na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi zaklasyfikowanymi do kategorii „normalne”, o których mowa w ust.1 oraz do kategorii „pod obserwacją” wraz z odpisami aktualizującymi należności związane z tymi ekspozycjami kredytowymi, może być pomniejszony o kwotę równą 25% rezerwy na ryzyko ogólne.

Bank dokonuje ustalenia poziomu rezerw celowych najpóźniej w ostatnim dniu miesiąca kończącego kwartał, w którym dokonano przeglądu i klasyfikacji ekspozycji kredytowych. W przypadku spłaty ekspozycji kredytowej Bank dokonuje aktualizacji poziomu rezerwy celowej utworzonej na tę ekspozycję najpóźniej w ostatnim dniu miesiąca, w którym nastąpiła spłata.

Bank nie tworzy rezerw celowych oraz odpisów aktualizujących na ekspozycje kredytowe stanowiące udzielone zobowiązania pozabilansowe w przypadku, gdy postanowienia umowy:

- 1) gwarantują Bankowi swobodę w podjęciu decyzji o uruchomieniu środków w ramach zobowiązania, lub
- 2) uzależniają uruchomienie środków w ramach zobowiązania od terminowej obsługi już wykorzystanej części i nie budzącej obaw sytuacji ekonomiczno – finansowej dłużnika, w przypadku, gdy wymagane jest stosowanie tego kryterium, lub
- 3) uzależniają uruchomienie środków w ramach zobowiązania od złożenia zabezpieczeń umożliwiających pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw celowych o kwotę odpowiadającą uruchomianym środkom lub klasyfikowania ekspozycji kredytowej do kategorii „normalne”.

Podstawy tworzenia rezerw celowych na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi można pomniejszać o wartość zabezpieczeń zgodnie z *Zasadami klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością Banku*.

Bank ustala korekty wartości według efektywnej stopy procentowej (ESP). Efektywna stopa procentowa ma zastosowanie od 01.01.2005 r. do wyceny udzielonych kredytów.

3. CAŁKOWITA KWOTA EKSPozyCJI PO ROZLICZENIU RÓWNOWAŻĄCYCH SIĘ TRANSAKCJI I BEZ UWZGLĘDNIANIA SKUTKÓW OGRANICZANIA RYZYKA KREDYTOWEGO, A TAKŻE ŚREDNIA KWOTA EKSPozyCJI Z PODZIAŁEM NA RÓŻNE KATEGORIE EKSPozyCJI

KLASA EKSPozyCJI	KWOTA EKSPozyCJI NA DATĘ UJAWNIENIA	ŚREDNIA KWOTA EKSPozyCJI ZA OKRES 2019 R.
I. EKSPozyCJE WOBEC RZĄDÓW LUB BANKÓW CENTRALNYCH	69 261,00	37 565,00
II. EKSPozyCJE WOBEC SAMORZĄDÓW REGIONALNYCH LUB WŁADZ LOKALNYCH	14 756,00	16 184,00
III. EKSPozyCJE WOBEC PODMIOTÓW SEKTORA PUBLICZNEGO	87,00	397,00
IV. EKSPozyCJE WOBEC INSTYTUCJI	232 411,00	204 977,00
V. EKSPozyCJE WOBEC PRZEDSIĘBIORSTW	97 909,00	93 991,00
VI. EKSPozyCJE DETALICZNE	45 122,00	46 275,00
VII. EKSPozyCJE ZABEZPIECZONE HIPOTEKAMI , NA NIERUCHOMOŚCIACH	213 827,00	210 837,00
VIII. EKSPozyCJE, KTÓRYCH DOTYCZY NIEWYKONANIE ZOBOWIĄZANIA	14 941,00	17 244,00
IX. EKSPozyCJE W POSTACI JEDNOSTEK UCZESTNICTWA LUB UDZIAŁÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH ZBIOROWEGO INWESTOWANIA	10 299,00	10 147,00
X. EKSPozyCJE KAPITAŁOWE	6 151,00	5 190,00
XI. POZYCJE ZWIĄZANE ZE SZCZEGÓLNIE WYSOKIM RYZYKIEM	43,00	56,00
XII. INNE EKSPozyCJE	29 732,00	45 770,00
RAZEM	734 539,00	688 633,00

4. ROZKŁAD GEOGRAFICZNY EKSPozyCJI W PODZIALE NA OBSZARY WAŻNE POD WZGLĘDEM ISTOTNYCH KATEGORII EKSPozyCJI WRAZ Z DODATKOWYMI SZCZEGÓŁOWYMI PODZIAŁAMI W STOSOWNYCH PRZYPADKACH

Bank, zgodnie ze *Statutem Banku Spółdzielczego w Sztumie*, działa wyłącznie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, zatem nie prezentuje struktury geograficznej ekspozycji.

5. ROZKŁAD EKSPozyCJI W ZALEŻNOŚCI OD BRANŻY LUB TYPU KONTRAHENTA Z PODZIAŁEM NA KATEGORIE EKSPozyCJI, W TYM OKREŚLENIE EKSPozyCJI WOBEC MŚP WRAZ Z DODATKOWYMI SZCZEGÓLOWYMI PODZIAŁAMI W STOSOWNYCH PRZYPADKACH

KLASA EKSPozyCJI	SEKTOR FINANSOWY	SEKTOR NIEFINANSOWY	SEKTOR NIEFINANSOWY - MŚP	SEKTOR IRiS	INNE POZYCJE
I. EKSPozyCJE WOBEC RZĄDÓW LUB BANKÓW CENTRALNYCH	69 261,00				
II. EKSPozyCJE WOBEC SAMORZĄDÓW REGIONALNYCH LUB WŁADZ LOKALNYCH				14 756,00	
III. EKSPozyCJE WOBEC PODMIOTÓW SEKTORA PUBLICZNEGO	86,00				
IV. EKSPozyCJE WOBEC INSTYTUCJI	232 411,00				
V. EKSPozyCJE WOBEC PRZEDSIĘBIORSTW	2 999,00	12 518,00	82 394,00		
VI. EKSPozyCJE DETALICZNE		32 146,00	12 976,00		
VII. EKSPozyCJE ZABEZPIECZONE HIPOTEKAMI NA NIERUCHOMOŚCIACH		48 944,00	164 882,00		
VIII. EKSPozyCJE, KTÓRYCH DOTYCZY NIEWYKONANIE ZOBOWIĄZANIA		14 941,00			
IX. EKSPozyCJE W POSTACI JEDNOSTEK UCZESTNICTWA LUB UDZIAŁÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH ZBIOROWEGO INWESTOWANIA	10 299,00				
X. EKSPozyCJE KAPITAŁOWE	6 151,00				
XI. POZYCJE ZWIĄZANE ZE SZCZEGÓLNIE WYSOKIM RYZYKIEM	43,00				
XI. INNE EKSPozyCJE					29 732,00
RAZEM	321 250,00	108 549,00	260 252,00	14 756,00	29 732,00

6. ZESTAWIENIE REZYDUALNYCH TERMINÓW ZAPADALNOŚCI DLA WSZYSTKICH EKSPozyCJI Z PODZIAŁEM NA KATEGORIE EKSPozyCJI WRAZ Z DODATKOWYMI SZCZEGÓLOWYMI PODZIAŁAMI W STOSOWNYCH PRZYPADKACH /ZŁ/

TERMINY ZAPADALNOŚCI	RAZEM EKSPozyCJE	NALEŻNOŚCI RAZEM WB SEKTORÓW	Sektor Finansowy	Sektor Niefinansowy	Sektor IRiS	POZOSTAŁE AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE (OTRZYMANE)
<= 1 tygodnia	239 640 114	206 996 282	197 359 622	9 636 072	588	32 643 832	0
> 1 tygodnia							
<= 1 miesiąca	51 422 083	51 422 083	46 439 508	4 883 072	99 503	0	0
> 1 miesiąca							
<= 3 miesięcy	12 677 541	12 677 541	148 110	11 553 868	975 563	0	0
> 3 miesięcy							
<= 6 miesięcy	38 250 641	38 250 641	13 907 458	23 782 120	561 063	0	0
> 6 miesięcy							
<= 1 roku	107 937 272	107 437 272	55 200 000	51 085 147	1 152 125	500 000	0
> 1 roku <= 2 lat	45 954 563	45 954 563	0	43 430 313	2 524 250	0	0
> 2 lat <= 5 lat	77 083 121	75 583 121	0	69 539 825	6 043 296	1 500 000	0
> 5 lat <= 10 lat	73 298 044	73 298 044	0	69 900 494	3 397 550	0	0
> 10 lat <= 20 lat	40 974 551	40 974 551	0	40 974 551	0	0	0
> 20 lat	4 133 052	4 133 052	0	4 133 052	0	0	0
RAZEM	691 370 982	656 727 150	313 054 698	328 918 514	14 753 938	34 643 832	0

7. EKSPozyCJE O UTRACONEJ WARTOŚCI I EKSPozyCJE PRZETERMINOWANE

EKSPozyCJE O UTRACONEJ WARTOŚCI			
TYP KONTRAHENTA	WARTOŚĆ ZAANGAŻOWANIA	WARTOŚĆ REZERWY CELOWEJ	WARTOŚĆ ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH
SEKTOR FINANSOWY	0,00	0,00	0,00
SEKTOR NIEFINANSOWY, W TYM:	17 260,00	5 957,00	2 661,00
- W SYTUACJI PONIŻEJ STANDARDU	9 051,00	549,00	1,00
- W SYTUACJI WĄTPLIWEJ	2 099,00	258,00	14,00
- W SYTUACJI STRACONEJ	6 110,00	5 151,00	2 647,00
SEKTOR IRIS	0,00	0,00	0,00

Dodatkowo, Bank przedstawia w rozbiciu na istotne branże kwoty ekspozycji zagrożonych:

BRANŻA	ŁĄCZNE ZAANGAŻOWANIE BRANŻY	ESPOZYCJE ZAGROŻONE		
		SYTUACJA PONIŻEJ STANDARDU	SYTUACJA WĄTPLIWA	SYTUACJA STRACONA
ROLNICTWO, ŁOWIECTWO LEŚNICTWO	89 210,00	1 402,00	387,00	1 481,00
BUDOWNICTWO	47 952,00	195,00	102,00	1 546,00
OBSŁUGA NIERUCHOMOŚCI, WYNAJEM (..)	41 264,00	7 134,00	0,00	994,00

EKSPOZYCJE PRZETERMINOWANE			
OKRES PRZETERMINOWANIA	SEKTOR FINANSOWY	SEKTOR NIEFINANSOWY	SEKTOR IRIS
PRZETERMINOWANE OD 1 DNIA DO <=30 DNI	0,00	1 213,00	0,00
PRZETERMINOWANE >30 DNI DO <=90 DNI	0,00	1 468,00	0,00
PRZETERMINOWANE >90 DNI DO <=180 DNI	0,00	1 478,00	0,00
PRZETERMINOWANE >180 DNI DO <=1 ROKU	0,00	1 013,00	0,00
PRZETERMINOWANE >1 ROKU	0,00	5 869,00	0,00

8. KWOTA EKSPOZYCJI O UTRACONEJ WARTOŚCI I EKSPOZYCJE PRZETERMINOWANE, PODANE ODDZIELNIE, Z PODZIAŁEM NA WAŻNE OBSZARY GEOGRAFICZNE, W TYM W MIARĘ MOŻLIWOŚCI KWOTY KOREKTY O SZCZEGÓLNE I OGÓLNE RYZYKO KREDYTOWE ZWIĄZANE Z KAŻDYM OBSZAREM GEOGRAFICZNYM

Struktura geograficzna nie jest prezentowana, bowiem Bank prowadzi działalność wyłącznie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

9. UZGODNIENIE ZMIAN KOREKTY O SZCZEGÓLNE RYZYKO KREDYTOWE DLA EKSPOZYCJI O UTRACONEJ WARTOŚCI

KATEGORIA	SALDO POCZĄTKOWE		SALDO KOŃCOWE	
	REZERWY CELOWE	ODPISY NA ODSETKI	REZERWY CELOWE	ODPISY NA ODSETKI
PONIŻEJ STANDARDU	608,00	0,00	547,00	1,00
WĄTPLIWE	68,00	4,00	258,00	14,00
STRACONE	6 975,00	2 716,00	5 151,00	2 647,00

ESP	SALDO POCZĄTKOWE	SALDO KOŃCOWE
ESP KREDYTÓW ZAGROŻONYCH	37,00	58,00

IX – AKTYWA WOLNE OD OBCIĄŻEŃ

ART. 443 ROZPORZĄDZENIA CRR

Składnik aktywów jest traktowany jako obciążony, jeżeli został on zastawiony lub podlega jakiegokolwiek formie ustaleń mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie może on zostać swobodnie wycofany (np. w celu zastawiania dla potrzeb finansowania).

Bank nie dokonywał operacji zabezpieczanych instrumentami finansowymi.

X – KORZYSTANIE Z ECAI

ART. 444 ROZPORZĄDZENIA CRR

Bank wykorzystuje oceny zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI na potrzeby wyznaczania aktywów ważonych ryzykiem, dla następujących ekspozycji wobec:

- 1) instytucji - jeżeli rezydualny termin ekspozycji jest dłuższy niż 3 miesiące,
- 2) samorządów regionalnych lub władz lokalnych - jeżeli ekspozycja nie jest denominowana lub finansowana w walucie krajowej,
- 3) podmiotów sektora publicznego - jeżeli pierwotny termin zapadalności ekspozycji jest dłuższy niż 3 miesiące,

którym to kategoriom przypisywana jest waga ryzyka odpowiadająca stopniu jakości kredytowej rządu polskiego.

Bank korzysta z ocen jakości kredytowej nadanych przez ECAI:

- 1) Fitch Ratings;
- 2) Moody's Investors Service;
- 3) Standard and Poor's Ratings Services.

Jeżeli nadane oceny odpowiadają różnym wagom ryzyka wówczas Bank uwzględnia tę ocenę, której odpowiada wyższa waga ryzyka.

Jeżeli dostępne są więcej niż dwie oceny kredytowe sporządzone przez wyznaczone ECAI dla danej pozycji z ratingiem, wówczas uwzględnia się te dwie spośród nich, z którymi wiążą się najniższe wagi ryzyka, z zastrzeżeniem że: jeżeli dwie najniższe wagi ryzyka różnią się od siebie, przypisuje się wyższą z nich;

Bank uzależnia przyznanie wagi ryzyka od stopnia jakości kredytowej, który przypisano rządowi polskiemu wg następującej tabeli:

Stopień jakości kredytowej rządu polskiego	1	2	3	4	5	6
Waga ryzyka ekspozycji	20%	50%	100%	100%	100%	150%

Bank uzależnia stopień jakości kredytowej od oceny wiarygodności kredytowej w następujący sposób:

Stopień jakości kredytowej	Ocena wiarygodności kredytowej		
	<i>Fitch Ratings</i>	<i>Moody's Investors Service</i>	<i>Standard and Poor's Ratings Services</i>
1	AAA do AA	Aaa do Aa	AAA do AA
2	A	A	A
3	BBB	Baa	BBB
4	BB	Ba	BB
5	B	B	B
6	CCC i poniżej	Caa i poniżej	CCC i poniżej

Łączna kwota ekspozycji kredytowych, w podziale na poszczególne stopnie jakości kredytowej na dzień Ujawnienia przedstawia się następująco:

Stopień jakości kredytowej	Wartość ekspozycji (w tys.zł)
2	87,00

XI – EKSPozyCJE NA RYZYKO

ART. 445 ROZPORZĄDZENIA CRR

1. WYMOGI ZGODNIE Z ART. 92 UST. 3 LIT. B

Nie dotyczy.

2. WYMOGI ZGODNIE Z ART. 92 UST. 3 LIT. C

Bank wyznacza wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka walutowego zgodnie z metodą, o której mowa w art. 351 *Rozporządzenia CRR*.

Na datę Ujawnienia nie wyznaczono wymogu kapitałowego w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka walutowego, bowiem całkowita pozycja walutowa netto (ekspozycja) wyniosła 33,82 tys. zł i stanowiła 0,07% kapitałów Banku.

XII – EKSPozyCJE NA RYZYKO OPERACYJNE

ART. 446 ROZPORZĄDZENIA CRR

Bank wyznacza wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego zgodnie z metodą wskaźnika bazowego, o której mowa w art. 315 – 316 *Rozporządzenia CRR*.

Wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego na koniec 2019 roku wyniósł 3 921,00 tys. zł.

1. WYMOGI INFORMACYJNE NA TEMAT PODEJŚCIA DO RYZYKA OPERACYJNEGO ZGODNIE Z REKOMENDACJĄ 17 REKOMENDACJI M

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym w Banku jest procesem ciągłym i systematycznym.

System zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje wszystkie obszary działalności Banku, w związku z czym w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym uczestniczą pracownicy wszystkich komórek i jednostek organizacyjnych Banku oraz wszystkich szczebli zarządzania.

Każdy pracownik Banku w ramach swojego zakresu obowiązków (zawartego formalnie) posiada określoną rolę, jaką pełni w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Podejście i świadomość pracownika do ryzyka operacyjnego jest bardzo ważna dla Banku, ponieważ jest to rodzaj ryzyka, na który instytucja narażona jest nieustannie.

Bank dba o odpowiedni poziom wiedzy swoich pracowników z zakresu ryzyka operacyjnego poprzez organizowanie szkoleń z zakresu prania pieniędzy, polityki bezpieczeństwa informacji.

W szkoleniach z zakresu ryzyka operacyjnego uczestniczą wszyscy pracownicy Banku, przy czym w ciągu pierwszego miesiąca – każdy nowy pracownik Banku.

Bank obejmuje systemem zarządzania ryzykiem operacyjnym również podmioty zależne.

W ramach mechanizmów identyfikacji i oceny ryzyka operacyjnego w Banku stosuje się okresowe przeglądy ryzyka operacyjnego oraz jednorazowe przeglądy ryzyka dotyczące nowych produktów, procesów i systemów.

2. INFORMACJA O STRATACH OPERACYJNYCH W PODZIALE NA KLASY ZDARZEŃ

Na przestrzeni 2019 roku, na podstawie informacji zarejestrowanych w rejestrze incydentów ryzyka operacyjnego (RIRO) stwierdzono 616 zdarzeń operacyjnych z następującymi stratami finansowymi:

RODZAJ ZDARZENIA	BEZP. PONIESI ONE /ZŁ/	BEZP. ODZYSK ANE /ZŁ/	BEZP. ZWROT Y /ZŁ/	POŚ. PONIESI ONE /ZŁ/	POŚ. ODZYSK ANE	POŚ. ZWROT Y	ILOŚĆ INCYDENTÓW
OSZUSTWA WEWNĘTRZNE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
OSZUSTWA ZEWNĘTRZNE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4
ZASADY DOTYCZĄCE ZATRUDNIENIA ORAZ BEZPIECZEŃSTWO W MIEJSCU PRACY	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
KLIENCI, PRODUKTY I PRAKTYKI OPERACYJNE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	13
SZKODY ZWIĄZANE Z AKTYWAMI RZECZOWYMI	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6
ZAKŁÓCENIA DZIAŁALNOŚCI BANKU I AWARIE SYSTEMÓW	857,40	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	283
WYKONANIE TRANSAKCJI, DOSTAWA I ZARZĄDZANIE PROCESAMI OPERACYJNYMI	12,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	310
RAZEM	869,86	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	616

3. INFORMACJA O ISTOTNYCH ZDARZENIACH OPERACYJNYCH I DZIAŁANIACH MITYGUJĄCYCH

Z uwagi na wysokość strat, Zarząd Banku zaakceptował straty finansowe stwierdzając brak istotnego zagrożenia dla bezpieczeństwa i sytuacji Banku.

XIII – EKSPozyCJE W PAPIERACH KAPITAŁOWYCH NIEUWZGLĘDNIONYCH W PORTFELU HANDLOWYM ART. 447 ROZPORZĄDZENIA CRR

W 2019 roku wystąpiły pozycje nie uwzględnione w portfelu handlowym.

1. PODZIAŁ EKSPozyCJI ZE WZGLĘDU NA CEL NABYCIA (ZYSKI KAPITAŁOWE, PRZYCZYNNY STRATEGICZNE)

Pozycja nie wystąpiła.

2. ZESTAWIENIE PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH NA DATĘ UJAWNIENIA

LP.	WYSZCZEGÓLNIENIE	WARTOŚĆ BILANSOWA /ZŁ/	WARTOŚĆ RYNKOWA /ZŁ/	WARTOŚĆ GODZIWA /ZŁ/
1	JEDNOSTKI UCZESTNICTWA TFI	8 022 248,66	8 022 248,66	8 022 248,66
2	CERTYFIKATY INWESTYCYJNE W FUNDUSZU SEKURYT.	42 543,60	42 543,60	42 543,60
3	CERTYFIKATY INWESTYCYJNE W FUNDUSZU TFI AGRO TECHNOLOGICZNY	1 710 720,00	1 710 720,00	1 710 720,00
4	BANKOWE PAPIERY WARTOŚCIOWE	2 014 629,31	2 014 629,31	2 014 629,31
5	AKCJE SGB BANK S.A.	4 055 600,00	4 055 600,00	4 055 600,00
6	UDZIAŁY W TUW	250,00	250,00	250,00

Zgodnie z obowiązującymi przepisami:

- 1) jednostki uczestnictwa w TFI (poz. 1), certyfikaty inwestycyjne (poz. 2, poz. 3) zostały wycenione wg wartości rynkowej,
- 2) bankowe papiery wartościowe (poz. 4) wyceniono wg ceny nabycia skorygowanej o naliczone odsetki,
- 3) akcje SGB S.A. (poz. 5) oraz udziały w TUW (poz. 6) wyceniono wg ceny nabycia.

3. RODZAJE, CHARAKTER I KWOTY EKSPozyCJI W KAPITAŁOWYCH PAPIERACH WARTOŚCIOWYCH W PODZIALE NA PAPIERY NOTOWANE NA GIEŁDZIE, ODPOWIEDNIO ZDYWERSYFIKOWANE PORTFELE PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

NIEDOPUSZCZONYCH DO OBROTU NA RYNKU REGULOWANYM KAPITAŁOWYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH ORAZ INNE EKSPozyCJE

Bank Spółdzielczy w Sztumie na dzień 31.12.2019 r. posiadał:

- 1) jednostki uczestnictwa w TFI zakupione na kwotę 7 686 859,43 i wartości rynkowej 8 022 248,66 zł, certyfikaty inwestycyjne w funduszu sekuryt. o wartości nominalnej 60 000,00 i wartości rynkowej 42 543,60 zł oraz certyfikaty inwestycyjne w funduszu TFI AGRO Technologiczny zakupione za kwotę 1 371 240,00 zł i wartości rynkowej 1 710 720,00 zł – wykazane w bilansie Banku w aktywach, poz. XII. Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe,
- 2) bankowe papiery wartościowe o wartości nominalnej 2 000 000,00 zł i wartości bilansowej (powiększonej o należne odsetki) 2 014 629,31 zł wykazane w bilansie Banku w pozycji VII. Dłużne papiery wartościowe,
- 3) akcje w innych jednostkach wykazane w pozycji XI bilansu, tj.:
 - a) akcje SGB S.A. ma kwotę 4 055 600,00 zł,
 - b) udziały w TUW 250,00 zł,
 - c) udziały w Spółdzielczym Systemie Ochrony SGB 1 000,00 zł

4. ZREALIZOWANE ZYSKI LUB STRATY ZE SPRZEDAŻY I LIKWIDACJI W UJĘCIU SKUMULOWANYM W DANYM OKRESIE

W 2019 roku dokonano sprzedaży 10 certyfikatów inwestycyjnych w funduszu sekuryt. BPS 3 NS FIZ o wartości nominalnej 10 000,00 zł; poniesiono stratę na tej transakcji w wysokości 1 436,40 zł.

5. KWOTA OGÓLEM NIEZREALIZOWANYCH ZYSKÓW I STRAT, ŁĄCZNE NIEZREALIZOWANE ZYSKI I STRATY Z PRZESZACOWANIA ORAZ INNE POZYCJE O PODOBNYM CHARAKTERZE ZALICZONE DO ODPOWIEDNIEJ KATEGORII FUNDUSZY WŁASNYCH

Wartość niezrealizowanych zysków aktualizacji wyceny papierów wartościowych zaliczone do funduszy podstawowych Tier I wynosi na dzień 31.12.2019 r. 655 659,05 zł.

XIV – EKSPozyCJA NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ PRZYPIsANE POZYCJOM NIEUWZGLĘDNIONYM W PORTFELU HANDLOWYM ART. 448 ROZPORZĄDZENIA CRR

1. CHARAKTER RYZYKA STOPY PROCENTOWEJ I ZASADNICZE ZAŁOŻENIA (W TYM ZAŁOŻENIA DOTYCZĄCE PRZEDTERMINOWEJ SPŁATY KREDYTÓW I ZACHOWANIA DEPOZYTÓW O NIEUSTALONYM TERMINIE WYMAGALNOŚCI) ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ POMIARÓW RYZYKA STOPY PROCENTOWEJ

Pomiar ryzyka stopy procentowej obejmuje wszystkie pozycje bilansowe oraz w analizach wariantowych pozabilansowe wrażliwe na zmianę stopy procentowej, przy czym z analizy wyłącza się pozycje nieoprocentowane.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zarządzaniu ryzykiem przeszacowania, ryzykiem bazowym.

Bank ogranicza omawiane ryzyko poprzez stosowanie systemu limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w Banku ma charakter skonsolidowany – oznacza to, że obejmuje ono łącznie wszystkie komórki organizacyjne Banku oraz całościowy – uwzględniane są przy analizie wszystkie istotne dla Banku rodzaje ryzyka stopy procentowej w powiązaniu z innymi rodzajami ryzyka.

Bank w 2019 roku dokonywał pomiaru ryzyka stopy procentowej z częstotliwością kwartalną. Wyniki pomiaru wraz ze stosownym opisem oraz komentarzem w formie analizy przekazywane były:

- 1) w cyklach kwartalnych – członkom Komitetu ALCO i Zarządowi,
- 2) w cyklach półrocznych – Zarządowi i Radzie Nadzorczej.

2. WAHANIA W ZAKRESIE ZYSKU, WARTOŚCI GOSPODARCZEJ LUB INNEGO STOSOWANEGO WSKAŹNIKA UŻYWANEGO PRZEZ KIEROWNICTWO INSTYTUCJI DO OCENY SKUTKÓW SZOKOWYCH WZROSTÓW LUB SPADKÓW STÓP PROCENTOWYCH ZGODNIE Z METODĄ POMIARU RYZYKA STOPY PROCENTOWEJ

Obserwacja wpływu skutków szokowych wzrostów lub spadków stóp procentowych dokonywana jest w ramach testów warunków skrajnych.

Największa część ryzyka stopy procentowej jest związana z ryzykiem przeszacowania i ryzykiem bazowym, bowiem one w największym stopniu wpływają na poziom zmian wyniku odsetkowego.

Testy warunków skrajnych przeprowadza się z częstotliwością kwartalną, a ich wyniki stanowią podstawę do oszacowania ewentualnego zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej wewnętrznym wymogiem w zakresie kapitału.

W wyniku analizy stwierdzono, że na dzień Ujawnienia wystąpiło istotne narażenie w obszarze ryzyka stopy procentowej obejmujące ryzyko bazowe i przeszacowania łącznie. Szacunkowa zmiana wyniku odsetkowego, przy spadku stóp procentowych o 200 p.b., wyniosła 6 458,00 tys. zł, co stanowiło 12,15% funduszy własnych.

XV – EKSPozyCJA NA POZYCJE SEKURyTYZACYJNE ART. 449 ROZPORZĄDZENIA CRR

Bank nie posiada pozycji sekurytyzacyjnych.

XVI – POLITYKA W ZAKRESIE WYNAGRODZEŃ

ART. 450 ROZPORZĄDZENIA CRR

W 2019 roku wypłacano wynagrodzeń z tytułu zmiennych składników.

Zasady wypłaty wynagrodzeń z tytułu zmiennych składników określa *Polityka wynagrodzeń osób mających istotny wpływ na profil ryzyka w Banku Spółdzielczym w Sztumie* wprowadzonej uchwałą nr 30 Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Sztumie z dnia 26 września 2017 roku.

Polityka wynagrodzeń osób mających istotny wpływ na profil ryzyka w Banku Spółdzielczym w Sztumie, zwana dalej polityką, określa zasady ustalania wynagrodzeń wobec osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na działalność Banku

Celem wprowadzenia polityki jest:

- 1) wspieranie prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem i niezachęcanie do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zaakceptowaną przez Radę Nadzorczą skłonność do ryzyka,
- 2) wspieranie realizacji przyjętej strategii Banku,
- 3) ograniczenie ryzyka konfliktu interesów.

Osobami mającymi istotny wpływ na profil ryzyka są:

- 1) członkowie Zarządu Banku,
- 2) główny księgowy,
- 3) pracownicy Banku w przypadku udzielenia przez Zarząd pełnomocnictw do podejmowania decyzji finansowych w kwotach przekraczających 2% funduszy własnych Banku.

Wynagrodzenie osób zajmujących stanowiska kierownicze w rozumieniu Polityki składa się ze stałych i zmiennych składników wynagrodzeń. Łączna kwota zmiennego składnika wynagrodzeń dla osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku za dany rok kalendarzowy nie może przekroczyć wraz z narzutami 10% zysku brutto Banku osiągniętego na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego dokonanie oceny.

Zasady ustalania i wypłaty zmiennych składników wynagrodzeń w rozumieniu niniejszej polityki określają odpowiednie regulaminy wynagradzania.

Do określenia zmiennych składników wynagrodzeń brane są pod uwagę przede wszystkim wyniki finansowe Banku, koszt kapitału i ryzyko płynności w perspektywie długoterminowej.

Premia roczna jest zależna od przyjętych kryteriów oceny – finansowych i niefinansowych – przy uwzględnieniu wyników działalności Banku osiągniętych w okresach za który jest przyznawana.

Członkowie Zarządu otrzymują premię za wykonanie zadań określonych w rocznych planach finansowych. Przy ocenie wyników pracy członków Zarządu uwzględniane są również kryteria niefinansowe odnoszące się do poziomu występujących w Banku ryzyk,

oceny organizacji pracy i poziomu rozwoju działalności Banku, z uwzględnieniem indywidualnego wkładu pracy każdego z członków Zarządu.

Realizacja polityki zmiennych składników wynagrodzeń powinna przyczyniać się do skutecznego zarządzania ryzykiem i wspierać realizację strategii działania Banku.

Wypłata wynagrodzenia w ramach zmiennych składników wynagrodzeń odbywa się w formie gotówkowej w terminach określonych w regulaminie wynagradzania.

W 2019 roku wypłacono wynagrodzenia w ramach zmiennych składników wynagrodzeń Zarządowi Banku oraz głównemu księgowemu.

Informacje dotycząca wynagrodzenia Zarządu oraz pozostałych osób zajmujących stanowiska kierownicze w zł:

	Wynagrodzenie stałe	Wynagrodzenie zmienne	Razem	Liczba osób
Zarząd	891 824,53	125 261,95	1 017 086,48	4
Inne osoby wpływające na profil ryzyka Banku	97 500,00	21 967,54	119 467,45	1

XVII – DŹWIGNIA FINANSOWA

ART. 451 ROZPORZĄDZENIA CRR

Zgodnie z art. 429 ust. 2 Rozporządzenia CRR Bank mierzy ryzyko dźwigni finansowej poprzez obliczanie wskaźnika dźwigni finansowej liczonego jako wyrażony w procentach udział kapitału Tier I (miara kapitału) w aktywach według wartości bilansowej, powiększonych o łączną kwotę zobowiązań pozabilansowych udzielonych (miara ekspozycji całkowitej), przy czym:

- 1) w aktywach według wartości bilansowej Bank nie uwzględnia pozycji pomniejszających kapitał podstawowy i dodatkowy Tier I, w szczególności: wartości niematerialnych i prawnych pomniejszających kapitał podstawowy Tier I, udziałów kapitałowych pomniejszających kapitał podstawowy i dodatkowy Tier I, aktywów z tytułu podatku odroczonego opartych na przyszłej rentowności pomniejszających kapitał podstawowy Tier I;
- 2) wartość ekspozycji pozabilansowych jest wyliczana od wartości nominalnej (bez uwzględniania korekt z tytułu rezerw celowych i odpisów aktualizujących odnoszących się do odsetek) z uwzględnieniem współczynników konwersji, z zastrzeżeniem dolnego limitu 10% dla pozycji pozabilansowych niskiego ryzyka.

Poziom wskaźnika na dzień Ujawnienia wynosi 7,33%.

1. Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni

Lp.*	Pozycja	Kwota
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	683 132,00
6	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	-25 7276,00
7	Inne korekty	-58,00
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	708 813,00

*) numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 2016/200 z dnia 15 lutego 2016 roku ustanawiającym standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji

2. Ujawnienie wskaźnika dźwigni

Lp.	Pozycja	Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych)		
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	686 919,00
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	-58,00
3	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)	686 861,00
Inne pozycje pozabilansowe		
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	47 678,00
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	-25 726,00
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17-18)	21 952,00
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
20	Kapitał Tier I	51 974,00
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a, EU-19b)	708 813,00
Wskaźnik dźwigni		
22	Wskaźnik dźwigni	7,33

3. Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych

Lp.	Pozycja	Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
EU-1	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych) w tym:	686 919,00
EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	0,00
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego w tym:	686 919,00
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	69 261,00
EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego których nie traktuje się jak państwa	14 839,00
EU-7	Institucje	235 957,00

EU-8	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	182 913,00
EU-9	Ekspozycje detaliczne	38 114,00
EU-10	Przedsiębiorstwa	88 157,00
EU-11	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	14 941,00
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa nie generujące zobowiązania kredytowego)	42 737,00

4. Informacje jakościowe

1	Opis procedur stosowanych w celu zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej	Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej Bank klasyfikuje do ryzyk nieistotnych; zarządzanie tym rodzajem ryzyka odbywa się w ramach ryzyka kapitałowego – w oparciu o zatwierdzoną w Banku Strategię zarządzania i planowania kapitałowego. Takie podejście wynika z faktu, że Bank do obliczania aktywów ważonych ryzykiem stosuje metodę standardową (co ogranicza nadmierną możliwość wykorzystywania niższych wag ryzyka). W związku z tym zachowanie odpowiednich współczynników kapitałowych, powoduje, że wskaźnik dźwigni utrzymuje się również na bezpiecznym poziomie.
2	Opis czynników które miały wpływ na wskaźnik dźwigni w okresie którego dotyczy ujawniony wskaźnik dźwigni	Kształtowanie się pozycji pozabilansowych Banku.

W ramach zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej, Bank monitoruje wskaźnik dźwigni z częstotliwością miesięczną. Poziom wskaźnika raportowany jest w ramach raportów dla Komitetu ALCO, Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku.

XVIII – STOSOWANIE METODY IRB W ODNIESIENIU DO RYZYKA KREDYTOWEGO ART. 452 ROZPORZĄDZENIA CRR

Bank nie stosuje metody IRB.

XIX – STOSOWANIE TECHNIK OGRANICZANIA RYZYKA KREDYTOWEGO ART. 453 ROZPORZĄDZENIA CRR

Bank stosuje następujące techniki ograniczania ryzyka kredytowego:

- 1) pomniejszanie podstawy tworzenia rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków wraz ze zmianami wprowadzonymi Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 października 2017 roku;

- 2) pomniejszanie wag ryzyka przypisywanych ekspozycjom kredytowym zabezpieczonym hipotecznie na nieruchomości mieszkalnej w rachunku adekwatności kapitałowej na podstawie *Rozporządzenia CRR*;
- 3) uznane techniki redukcji ryzyka kredytowego – zgodnie z *Rozporządzeniem CRR*, w oparciu o *Zasady wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko*.

W celu ograniczania skutków ryzyka kredytowego Bank przyjmuje zabezpieczenia. Przyjmowane zabezpieczenia powinny spełniać kryteria płynności, wartości oraz dostępu i możliwości ich kontroli.

Wartość przyjmowanych zabezpieczeń powinna zapewnić odpowiedni poziom wskaźnika LtV przez cały okres kredytowania. Bank stale monitoruje zmiany na rynku typowych zabezpieczeń przyjmowanych przez Bank, tj. rynku nieruchomości.

Bank preferuje zabezpieczenia zwrotności kredytów, które pozwalają na:

- 1) skuteczną egzekucję należności w przypadku braku spłaty kredytów,
- 2) pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw celowych,
- 3) przypisanie niższych wag ryzyka ekspozycjom kredytowym w rachunku wymogu kapitałowego.

XX – STOSOWANIE METOD ZAAWANSOWANEGO POMIARU W ODNIESIENIU DO RYZYKA OPERACYJNEGO ART. 454 ROZPORZĄDZENIA CRR

Bank nie stosuje zaawansowanych metod pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego.

XXI – STOSOWANIE WEWNĘTRZNYCH MODELI POMIARU RYZYKA RYNKOWEGO ART. 455 ROZPORZĄDZENIA CRR

Bank nie stosuje wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego.

XXII – WYMOGI INFORMACYJNE NA TEMAT PODEJŚCIA DO RYZYKA PŁYNNOŚCI REKOMENDACJA 18 REKOMENDACJI P

1. ROLA I ZAKRES ODPOWIEDZIALNOŚCI JEDNOSTEK BIZNESOWYCH ORAZ KOMITETÓW ZAANGAŻOWANYCH W ZARZĄDZANIE RYZYKIEM PŁYNNOŚCI

Nadzór nad zarządzaniem ryzykiem płynności w Banku pełni prezes Zarządu.

W procesie zarządzania ryzykiem płynności w Banku uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza – która:
 - a) w ramach pełnionego nadzoru właścicielskiego dokonuje okresowej oceny i nadzoruje wszystkie aspekty polityki zarządzania ryzykiem płynności w Banku,
 - b) zatwierdza cele strategiczne w zarządzaniu ryzykiem płynności, zawarte w obowiązującej w Banku *Strategii zarządzania ryzykiem*,
 - c) ocenia adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem płynności na podstawie okresowej, syntetycznej informacji na temat poziomu ryzyka, na jakie narażony jest Bank,
 - d) zatwierdza zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych;
- 2) Zarząd:
 - a) zapewnia skuteczne działanie systemu zarządzania ryzykiem płynności,
 - b) zatwierdza *Zasady zarządzania ryzykiem płynności*,
 - c) wyznacza osoby odpowiedzialne za opracowanie, wprowadzenie i aktualizację Zasad, o których mowa w ppkt b,
 - d) odpowiada za utrzymanie ryzyka płynności na poziomie nieprzekraczającym poziomu akceptowalnego przez Radę Nadzorczą wyrażonego apetytem i tolerancją na ryzyko;
- 3) Komitet ALCO, który:
 - b) opiniuje poziom limitów,
 - c) identyfikuje potrzeby zmian w polityce płynnościowej Banku,
 - d) ocenia poziom ryzyka płynności Banku i wydaje rekomendacje Zarządowi;
- 4) Sekcja Controllingu – komórka monitorująca m.in. ryzyko płynności, wykonująca zadania związane z:
 - a) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem procedury dot. zarządzania ryzykiem płynności oraz przygotowywaniem propozycji zmian procedury dla Zarządu, w tym weryfikowaniem i aktualizowaniem metod pomiaru ryzyka płynności oraz poziomu limitów,
 - b) zapewnieniem zgodności procedury z zakresu zarządzania ryzykiem płynności ze strategią działania Banku Spółdzielczego w Sztumie (...) i *Strategią zarządzania ryzykiem*,
 - c) proponowaniem wysokości przyjętych limitów,
 - d) dokonywaniem pomiaru i monitorowaniem poziomu ryzyka, w tym płynności średnio i długoterminowej, przeprowadzaniem testów warunków skrajnych, pogłębioną analizą płynności długoterminowej,
 - e) analizą wskaźników służących ocenie poziomu ryzyka płynności,
 - f) monitorowaniem stopnia wykorzystania limitów,
 - g) wyznaczaniem nadzorczych miar płynności oraz wskaźników LCR i NSFR,
 - h) oceną nowych produktów bankowych w zakresie potencjalnego wpływu na ryzyko płynności,

- i) opracowywaniem scenariuszy sytuacji kryzysowych,
 - j) sporządzaniem raportów dla ALCO, Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 5) główny księgowy – będący komórką zarządzającą ryzykiem płynności w zakresie działalności operacyjnej, wykonujący zadania związane z:
- a) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem procedury dotyczącej zarządzania ryzykiem płynności oraz przygotowywaniem propozycji zmian procedury dla Zarządu, w zakresie zarządzania płynnością dzienną, bieżącą i krótkoterminową,
 - b) optymalnym zarządzaniem środkami Banku oraz wywiązywaniem się Banku z zawartych umów, w tym nadzór nad zagospodarowywaniem nadwyżek środków,
 - c) kontrolę i utrzymywanie limitów kasowych;
- 6) Sekcja Monitoringu – komórka organizacyjna, odpowiedzialna za sporządzenie wykazu kredytów do ewentualnej odsprzedaży na potrzeby Planu awaryjnego.

2. SPOSÓB POZYSKIWANIA FINANSOWANIA DZIAŁALNOŚCI

Głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych.

Zachowując ostrożne podejście do zarządzania ryzykiem płynności Bank finansuje aktywa o dalszych przedziałach zapadalności jedynie najbardziej stabilną częścią pozyskanych od klientów środków, tj. tzw. osadem na depozytach.

W trosce o zachowanie odpowiedniego poziomu płynności Bank dąży do wydłużenia średniego terminu wymagalności przyjmowanych środków (tym samym zwiększenia stabilności pozyskiwanych środków), tak aby możliwe było otwieranie po stronie aktywnej, pozycji o dłuższym horyzoncie czasowym.

W ramach Systemu Ochrony SGB wydzielony został podmiot – Spółdzielnia, której podstawowym zadaniem jest udzielanie pomocy płynnościowej jego uczestnikom w sytuacji zagrożenia. Dodatkowo, Spółdzielnia ta realizuje zadania z zakresu monitorowania poziomu płynności uczestników wspomnianego systemu zarówno na zasadzie zagregowanej jak i indywidualnej oraz zarządza wymianą informacji o ryzyku płynności.

Strukturę podstawowych źródeł finansowania Banku na koniec 2019 r. przedstawiono poniżej:

RODZAJ	STAN W TYS. ZŁ	UDZIAŁ W %
DEPOZYTY (WARTOŚĆ BILANSOWA)	617 720,00	90,42%
sektora niefinansowego	571 333,00	83,63%
sektora budżetowego	46 299,00	6,78%
sektora finansowego z wyłączeniem banków	88,00	0,01%
środki pozyskane od banków	3,00	0,00%
KAPITAŁY (FUNDUSZE)	52 091,00	7,63%
POZOSTAŁE PASywa	13 318,00	1,95%
SUMA PASywÓw	683 132,00	100%

3. STOPIEŃ SCENTRALIZOWANIA FUNKCJI SKARBOWYCH I FUNKCJI ZARZĄDZANIA PŁYNNOŚCIĄ

Z uwagi na niewielką skalę działalności Banku funkcje zarządzania ryzykiem są centralizowane.

Za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem płynności odpowiada Zarząd Banku. Zadania związane z utrzymywaniem płynności Banku wykonywane są przez głównego księgowego, a zadania związane z pomiarem, monitorowaniem ryzyka płynności w Banku wykonuje Sekcja Controllingu.

4. ZASADY FUNKCJONOWANIA W RAMACH ZRZESZENIA

Bank Spółdzielczy w Sztumie zrzeszony jest z SGB – Bankiem S.A. oraz jest uczestnikiem Systemu Ochrony SGB. W związku z powyższym Bank może regulować swoją płynność płatniczą poprzez wykorzystywanie szeregu instrumentów oferowanych przez bank zrzeszający.

Po stronie aktywnej są to przede wszystkim lokaty terminowe, które charakteryzują się wysoką płynnością. Po stronie pasywnej są to kredyty (w rachunku bieżącym, kredyty rewolwingowy oraz inne kredyty celowe).

Bank zrzeszający jest dla Banku partnerem biznesowym w zakresie udzielania kredytów konsorcjalnych, pomagając w ten sposób zapewnić klientom Banku płynne finansowanie. Z drugiej strony, w celu poprawy płynności Banku, SGB – Bank S.A. może wystąpić jako partner w zakresie transakcji sprzedaży wierzytelności.

Bank jest uczestnikiem Systemu Ochrony SGB, w ramach którego uczestnicy gwarantują sobie płynność i wypłacalność, w szczególności poprzez udzielanie ze zgromadzonych środków pożyczek, gwarancji i poręczeń.

5. ROZMIAR I SKŁAD NADWYŻKI PŁYNNOŚCI NA DATĘ UJAWNIEŃ

NADWYŻKA PŁYNNOŚCI, w tym:	199 743,00
KASA	10 535,00
ŚRODKI NA RACHUNKU BIEŻĄCYM W BANKU ZRZESZAJĄCYM	20 373,00
LOKATY O/N W BANKU ZRZESZAJĄCYM	8 640,00
LOKATY TERMINOWE W BANKU ZRZESZAJĄCYM	160 195,00

6. WIELKOŚĆ WIĄZACYCH BANKI NADZORCZYCH MIAR PŁYNNOŚCI ORAZ WSKAŹNIK LCR

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank wykazywał nadwyżkę płynności (rozumianą jako maksymalna kwota środków, o którą mogą zostać zmniejszone aktywa płynne, aby regulacyjne miary płynności nie spadły poniżej wymaganego minimum):

Nazwa nadwyżki	Wartość nadwyżki
LCR ponad minimum – nadwyżka aktywów płynnych	95 684,00

Wielkość miar płynności oraz wskaźnika LCR na koniec roku 2019 przedstawiają się następująco:

Nazwa	Wielkość	Obowiązujący poziom
Nadzorcza miara płynności długoterminowej M3	1,94	100%
Nadzorcza miara płynności długoterminowej M4	1,60	100%
Wskaźnik LCR	414%	80%

Wielkości charakterystyczne dla wskaźnika LCR na koniec czterech ostatnich kwartałów roku:

	31.03.2019	30.06.2019	30.09.2019	31.12.2019
Zabezpieczenie przed utratą płynności	56 428,00	74 077,00	97 200,00	118 568,00
Wypływy środków pieniężnych netto	16 529,00	26 128,00	26 173,00	28 605,00
Wskaźnik pokrycia wpływów netto	341%	284%	371%	414%

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank posiadał możliwość skorzystania z następujących, dodatkowych źródeł finansowania:

Rodzaj	Kwota	Warunki dostępu
otwarte niewykorzystane limity kredytu w rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym	0,00	w ciągu 1 dnia
pożyczka płynnościowa z Funduszu Pomocowego	62 552,00	w sytuacji awaryjnej
lokata płynnościowa ze środków Minimum Depozytowego	161 117,00	w sytuacji awaryjnej

7. UREALNIONA LUKA PŁYNNOŚCI DLA NAJBLIŻSZYCH PRZEDZIAŁÓW Z UWZGLĘDNIENIEM POZYCJI BILANSOWYCH I POZABILANSOWYCH ORAZ SKUMULOWANE LUKI PŁYNNOŚCI

W celu posiadania pełnej oceny strukturalnej posiadanych aktywów i pasywów dokonuje się analizy rozkładu ich zapadalności/wymagalności w poszczególnych przedziałach czasowych obliczając wskaźniki tzw. luki płynności.

Bank stosuje schematy urealniania terminów zapadalności wybranych, kluczowych z punktu widzenia płynności, pozycji aktywów i pasywów. Na podstawie urealnionych wartości Bank oblicza wskaźniki skumulowanej luki płynności. Wskaźnikami luki są stosunki w poszczególnych przedziałach czasowych skumulowanych wartości aktywów do pasywów. Przyjmuje się, że wskaźniki luki płynności, w przedziałach czasowych do 1 roku, powinny przyjmować wartości wyższe od 1, co wskazuje na nadwyżkę posiadanych aktywów

dostępnych do pokrycia bieżących zobowiązań natomiast w przedziałach czasowych powyżej 1 roku powinny przyjmować wartości poniżej 1, co świadczy o wystarczającej wielkości pasywów do sfinansowania aktywów. Analiza urealnionych terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów wykazała, że limity dotyczące wskaźników luki we wszystkich okresach zostały dotrzymane.

PRZEDZIAŁ PŁYNNOŚCI	LUKA BILANSOWA PROSTA w zł	LUKA BILANSOWA SKUMULOWANA w zł	LUKA PROSTA Z POZABILANSEM w zł	LUKA SKUMULOWANA Z POZABILANSEM w zł	WSKAŹNIK LUKI
DO 7 DNI	114 935 385	114 935 385	105 893 378	105 893 378	2,46
PRZEDZIAŁ DO 1 M	48 336 000	163 271 385	42 718 917	148 612 296	2,84
PRZEDZIAŁ DO 3 M	8 594 059	171 865 444	5 325 292	153 937 588	2,78
PRZEDZIAŁ DO 6 M	16 883 265	188 748 709	14 219 065	168 156 653	2,57

8. DODATKOWE ZABEZPIECZENIA PŁYNNOŚCI FUNKCJONUJĄCE W ZRZESZENIU

Bank w ramach zabezpieczenia płynności może skorzystać z oferowanych przez bank zraszający instrumentów płynnościowych, tj. kredytu w rachunku bieżącym, kredytu rewolwingowego oraz innych kredytów celowych.

Dodatkowo, Bank będąc uczestnikiem Systemu Ochrony SGB, może skorzystać z mechanizmu pomocowego w ramach powyższego Systemu.

9. ASPEKTY RYZYKA PŁYNNOŚCI, NA KTÓRE NARAŻONY JEST BANK I KTÓRE MONITORUJE

Czynnikami, które mogą narazić Bank na ryzyko płynności są:

- 1) niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów,
- 2) przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przyływów pieniężnych Banku.

10. SPOSÓB DYWERSYFIKACJI ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Bank zarządzając ryzykiem płynności, dywersyfikuje źródła finansowania poprzez:

- 1) oferowanie produktów depozytowych klientom z sektora niefinansowego, budżetowego i finansowego,
- 2) ograniczanie depozytów dużych deponentów,
- 3) różne terminy wymagalności depozytów,
- 4) różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące itp.

11. TECHNIKI OGRANICZANIA RYZYKA PŁYNNOŚCI

W zakresie technik ograniczania ryzyka płynności, Bank wyróżnia:

- 1) stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów Systemu Ochrony SGB,
- 2) testowanie planu awaryjnego płynności zapewniającego niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,
- 3) lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, które mają za zadanie zapewnienie przetrwania w sytuacji skrajnej,
- 4) przystąpienie do Systemu Ochrony SGB, które zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową z Funduszu Pomocowego oraz przeprowadzenie audytu systemu zarządzania ryzykiem płynności,
- 5) utrzymywanie minimum depozytowego w banku zrzeczającym na potrzeby Systemu Ochrony SGB.

12. POJĘCIA STOSOWANE W PROCESIE MIERZENIA POZYCJI PŁYNNOŚCI I RYZYKA PŁYNNOŚCI ŁĄCZNIE Z DODATKOWYMI WSKAŹNIKAMI, DLA KTÓRYCH BANK NIE UJAWNIA DANYCH

Pojęcia stosowane w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności zostały określone w wewnętrznej regulacji normującej zarządzanie ryzykiem płynności, tj. w *Zasadach zarządzania ryzykiem płynności*.

Podstawowo pojęcia wykorzystywane w zarządzaniu ryzykiem płynności przedstawiono poniżej:

- 1) płynność śróddzienna – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu,
- 2) płynność bieżąca – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 kolejnych dni,
- 3) płynność krótkoterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni,
- 4) płynność średnioterminowa – zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy,
- 5) płynność długoterminowa – monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy,
- 6) płynność płatnicza – zdolność do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty,
- 7) nadzorcze miary płynności – wskaźniki płynności i limity określone w uchwale KNF w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności,

- 8) wskaźnik LCR /wymóg dotyczący pokrycia płynności – wskaźnik płynności krótkoterminowej obliczony w oparciu o przepisy CRR,
- 9) bufor płynności – oszacowana przez Bank wysokość potrzebnych aktywów nieobciążonych, stanowiąca zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w określonym, w obowiązującej w Banku *Strategii zarządzania ryzykiem*, „horyzoncie przeżycia”.

13. SPOSÓB ODZWIERCIEDLENIA RYZYKA PŁYNNOŚCI NA RYNKU W PROCESIE ZARZĄDZANIA PŁYNNOŚCIĄ PŁATNICZĄ

Przed planowanym zaangażowaniem Banku (lub zwiększeniem zaangażowania) w instrumenty finansowe dokonuje się analizy wpływu planowanej transakcji m.in. na poziom ryzyka płynności.

W zakresie oceny wpływu na poziom ryzyka płynności bada się co najmniej:

- 1) zmianę wysokości nadzorczych miar płynności,
- 2) zmianę kształtu zestawienia urealnionych terminów płatności aktywów i pasywów Banku,
- 3) wpływ transakcji na poziom limitów wewnętrznych ograniczających ryzyko płynności,
- 4) czas obejmujący moment złożenia dyspozycji o wykupie instrumentów finansowych, a otrzymaniem środków na rachunek.

14. WYKORZYSTANIE SPOSOBÓW TESTÓW WARUNKÓW SKRAJNYCH

Wyniki testów warunków skrajnych w obszarze ryzyka płynności wykorzystywane są w planowaniu awaryjnym, wyznaczaniu poziomu limitów wewnętrznych oraz w procesie szacowania kapitału wewnętrznego Banku.

15. OPIS SCENARIUSZY TESTÓW WARUNKÓW SKRAJNYCH I WSKAZANIE W JAKI SPOSÓB PLAN AWARYJNY UWZGLĘDNI ICH WYNIKI

Przeprowadzaniem testów warunków skrajnych zajmuje się Spółdzielnia, zgodnie z następującymi scenariuszami opisanymi w Grupowym Planie Naprawy:

- 1) scenariuszem systemowym zakładającym kryzys makroekonomiczny, opartym na scenariuszu przygotowanym przez Narodowy Bank Polski, w którym występuje wzrost należności zagrożonych, wypływ depozytów i zmiana rynkowych stóp procentowych;
- 2) scenariuszami indywidualnymi zakładającymi:
 - a) materializację ryzyka koncentracji ekspozycji kredytowych,
 - b) wzrost kosztu finansowania depozytów,
 - c) spadek stóp procentowych;
- 3) scenariuszem mieszanym, uwzględniającym kombinację zdarzeń mających wpływ na cały system i indywidualnych, następujących jednocześnie i wchodzących ze sobą w interakcje, który zakłada kryzys na rynku rolnym.

16. POLITYKA W ZAKRESIE UTRZYMYWANIA REZERWY PŁYNNOŚCI

W celu utrzymania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniom na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów, które mogą być natychmiast przez Bank wykorzystane jako źródło środków płynnych.

Bank, zgodnie z określonymi celami strategicznymi, tak zarządza wysokością rezerw płynności, aby zapewnić utrzymanie na bezpiecznym poziomie nadzorcze miary płynności, przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów z tym związanych.

17. OGRANICZENIA REGULACYJNE W ZAKRESIE TRANSFERU PŁYNNOŚCI W RAMACH ZRZESZENIA

Bank, w ramach zrzeczenia ma możliwość pozyskać środki z banku zrzeczającego w wysokości do 250% funduszy własnych Banku.

Dodatkowo, będąc uczestnikiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB, może również skorzystać ze środków Funduszu Pomocowego w wysokości do 20% środków stanowiących ten Fundusz.

18. CZĘSTOTLIWOŚĆ I RODZAJ SPRAWOZDAWCZOŚCI W ZAKRESIE PŁYNNOŚCI

W Banku opracowywane są raporty dotyczące ryzyka płynności w trybie dziennym (nadzorcze miary płynności, LCR), miesięcznym, kwartalnym, półrocznym oraz rocznym. Raporty zawierają informacje o ekspozycji na ryzyko płynności, strukturze pasywów, luce płynności kontraktowej i urealnionej, stabilności depozytów, informacje na temat wykorzystania limitów wewnętrznych, wykonania planu pozyskania środków obcych stabilnych oraz wyniki testów skrajnych.

Odbiorcami raportów są: główny księgowy, wiceprezes monitorujący poziom ryzyka płynności w Banku, Komitet ALCO, Zarząd oraz Rada Nadzorcza Banku.

XXIII – WYMOGI INFORMACYJNE WYNIKAJĄCE Z WYTYCZNYCH EBA/GL/2018/10 W ZAKRESIE EKSPOZYCJI NIEOBSŁUGIWANYCH I RESTUKTURYZOWANYCH

Ekspozycje nieobsługiwane i restrukturyzowane są zdefiniowane w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 680/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne dotyczące sprawozdawczości nadzorczej instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 (dalej: Rozporządzenie 680/2014).

Zgodnie z Załącznikiem V do Rozporządzenia 680/2014, za ekspozycje nieobsługiwane uznaje się ekspozycje, które spełniają dowolne z poniższych kryteriów:

- 1) przeterminowanie istotnych ekspozycji o ponad 90 dni,
- 2) małe prawdopodobieństwo wywiązania się w całości przez dłużnika ze swoich zobowiązań kredytowych bez konieczności realizacji zabezpieczenia, niezależnie od istnienia przeterminowanych kwot lub liczby dni przeterminowania.

Jednocześnie ekspozycje, w odniesieniu do których uznaje się, że miało miejsce niewykonanie zobowiązania zgodnie z art. 178 CRR, oraz ekspozycje, w odniesieniu do których stwierdzono utratę wartości zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości, zawsze uznaje się za ekspozycje nieobsługiwane. W praktyce za ekspozycje nieobsługiwane Bank uznaje ekspozycje zagrożone.

Za należności przeterminowane Bank uznaje należności, w odniesieniu do których podjęto działania restrukturyzacyjne, a które to ekspozycje byłyby przeterminowane gdyby takich działań nie podjęto. Jednocześnie Bank uznaje, że restrukturyzacja jest wykonalna i w efekcie nastąpi spłata zadłużenia.

Tabela 1. Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych /zł/:

		Wartość bilansowa brutto (w przypadku ekspozycji w bilansie) /kwota nominalna ekspozycji (w przypadku ekspozycji pozabilansowych)			Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw		Zabezpieczenia rzeczowe lub gwarancje finansowe otrzymane	
		Obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane	Nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane		Obsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych	Nieobsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych		W tym zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu nieobsługiwanych ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacyjne
				W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania				
1	Kredyty i zaliczki							
2	Banki centralne							
3	Institucje rządowe							
4	Institucje kredytowe							
5	Inne instytucje finansowe							
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	3 159 907,47	8 129 047,43	8 129 047,43	0,00	1 155 397,43	10 133 557,47	
7	Gospodarstwa domowe	10 016 499,13	2 694 902,16	2 694 902,16	0,00	1 565 931,66	11 145 469,63	
8	Dłużne papiery wartościowe							
9	Udzielone zobowiązania do udzielenia pożyczki							
10	Łącznie	13 176 406,60	10 823 949,59	10 823 949,59	0,00	2 721 329,09	21 279 027,10	

Tabela 2: Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania /zł/:

		Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna										
		Ekspozycje obsługiwane				Ekspozycje nieobsługiwane						
		Nieprzeterminowane lub przeterminowane ≤ 30 dni	Przeterminowane > 30 dni ≤ 90 dni		Małe prawdopodobieństwo spłaty ekspozycji nieprzeterminowanych albo przeterminowanych ≤ 90 dni	Przeterminowane > 90 dni ≤ 180 dni	Przeterminowane > 180 dni ≤ 1 rok	Przeterminowane > 1 rok ≤ 5 lat	Przeterminowane powyżej 5 lat	Przeterminowane > 5 lat ≤ 7 lat	Przeterminowane > 7 lat	W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania
1	Kredyty i zaliczki											
2	Banki centralne											
3	Institucje rządowe											
4	Institucje kredytowe											
5	Inne instytucje finansowe											
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	3 159 907,47			539 525,59	-	897 728,28	62 793,56	0,00			
7	W tym MŚP	3 159 907,47	0,00		539 525,59	-	897 728,28	62 793,56	0,00			
8	Gospodarstwa domowe	10 016 499,13	0,00		494 614,07	530 887,38	403 675,71	1 265 725,00	0,00			
9	Dłużne papiery wartościowe											
10	Banki centralne											
11	Institucje rządowe											
12	Institucje											

	kredytowe												
13	Inne instytucje finansowe												
14	Przedsiębiorstwa niefinansowe												
15	Ekspozycje pozabilansowe												
16	Banki centralne												
17	Institucje rządowe												
18	Institucje kredytowe												
19	Inne instytucje finansowe												
20	Przedsiębiorstwa niefinansowe												
21	Gospodarstwa domowe												
22	Łącznie		13 176 406,60			1 034 139,66	537 087,38	1 301 403,99	1 328 518,56				

Tabela 3: Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy /zł/:

		Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna					Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw					Skumulowane odpisanie częściowe	Otrzymane zabezpieczenie i gwarancje finansowe		
		Ekspozycje obsługiwane		Ekspozycje nieobsługiwane			Ekspozycje obsługiwane – skumulowana utrata wartości i rezerwy		Ekspozycje nieobsługiwane – skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z powodu ryzyka kredytowego i rezerw				Z tytułu ekspozycji obsługiwanych	Z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych	
		W tym etap 1	W tym etap 2	W tym etap 2	W tym etap 3		W tym etap 1	W tym etap 2	W tym etap 2	W tym etap 3					
1	Kredyty i zaliczki														
2	Banki centralne														
3	Instytucje rządowe														
4	Instytucje kredytowe														
5	Inne instytucje finansowe														
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe														10 133 557,47
7	W tym MŚP														10 133 577,47
8	Gospodarstwa domowe														11 145 469,63
9	Dłużne papiery wartościowe														
10	Banki centralne														

11	Institucje rządowe													
12	Institucje kredytowe													
13	Inne instytucje finansowe													
14	Przedsiębiorstwa niefinansowe													
15	Ekspozycje pozabilansowe													
16	Banki centralne													
17	Institucje rządowe													
18	Institucje kredytowe													
19	Inne instytucje finansowe													
20	Przedsiębiorstwa niefinansowe													
21	Gospodarstwa domowe													
22	Łącznie													21 279 027,10

Tabela 4: Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie i postępowania egzekucyjne /zł/:

		Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie	
		Wartość w momencie początkowego ujęcia	Skumulowane ujemne zmiany
1	Rzeczowe aktywa trwałe		
2	Inne niż rzeczowe aktywa trwałe		
3	<i>Nieruchomości mieszkalne</i>		
4	<i>Nieruchomości komercyjne</i>		
5	<i>Ruchomości (samochody, środki transportu itp.)</i>		
6	<i>Kapitał własny i instrumenty dłużne</i>		
7	<i>Pozostałe</i>		
8	Łącznie	0,00	0,00

XXIV – WYMOGI INFORMACYJNE WYNIKAJĄCE Z PRAWA
BANKOWEGO
ART. 111A UST. 4 PRAWA BANKOWEGO

1. OPIS SYSTEMU ZARZĄDZANIA, W TYM SYSTEMU ZARZĄDZANIA RYZYKIEM I SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

Opis systemu zarządzania, w tym zarządzania ryzykiem, zawarto w pkt II niniejszego Ujawnienia.

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej zorganizowany na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony (poziomach).

Na pierwszą linię obrony składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank.

Na drugą linię obrony składa się:

- 1) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie,
- 2) komórka do spraw zgodności,
- 3) niezależna komórka kontroli wewnętrznej.

Trzecią linię obrony stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB.

Na wszystkich trzech poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku w ramach realizowanych czynności odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują (poziomo lub pionowo) przestrzeganie mechanizmów kontrolnych.

Poszczególne linie obrony, w ramach systemu kontroli wewnętrznej są odpowiedzialne za: Pierwsza linia obrony – projektowanie i zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w szczególności w procesach biznesowych funkcjonujących w Banku oraz zgodności postępowania z regulacjami.

Druga linia obrony:

- 1) monitorowanie bieżące przyjętych mechanizmów kontrolnych,
- 2) przeprowadzanie pionowych testów mechanizmów kontrolnych,
- 3) ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych,
- 4) matrycę funkcji kontroli,
- 5) prowadzenie rejestru nieprawidłowości znaczących i krytycznych,
- 6) raportowanie znaczących i krytycznych nieprawidłowości.

Trzecia linia obrony odpowiedzialna jest za badanie oraz ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontroli i niezależnego monitorowania ich przestrzegania

odpowiednio w ramach pierwszej i drugiej linii obrony, zarówno w odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem, jak i systemu kontroli wewnętrznej.

W Banku zapewniona jest niezależność monitorowania pionowego poprzez jednoznaczne wyodrębnienie linii obrony oraz niezależność monitorowania poziomego poprzez rozdzielanie zadań dotyczących stosowania danego mechanizmu kontrolnego i niezależnego monitorowania jego przestrzegania w ramach danej linii.

Za monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca, testowanie) w ramach danej linii odpowiedzialni są wyznaczeni pracownicy, w tym kierownicy jednostek i komórek organizacyjnych.

Za monitorowanie pionowe pierwszej linii obrony przez drugą linię obrony odpowiadają komórki wskazane w *Zasadach funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej*.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego systemu kontroli wewnętrznej oraz odpowiedzialna jest za monitorowanie jego skuteczności.

Nadzór Rady Nadzorczej nad funkcjonowaniem systemu kontroli wewnętrznej obejmuje:

- 1) akceptowanie zasad funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej, w tym matrycy funkcji kontroli,
- 2) coroczną ocenę adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym funkcji kontroli, komórki do spraw zgodności oraz wyników audytu przeprowadzonego przez komórkę audytu wewnętrznego,
- 3) ocenę efektów działań podjętych w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości w funkcjonowaniu mechanizmów kontrolnych,
- 4) zatwierdzenie zasad kategoryzacji nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej,
- 5) zatwierdzenie kryteriów adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej.

Zarząd Banku, w ramach trzech linii obrony, odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie we wszystkich jednostkach/komórkach organizacyjnych Banku, funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli i komórkę do spraw zgodności.

Celem systemu kontroli wewnętrznej jest zapewnienie:

- 1) skuteczności i efektywności działania Banku,
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
- 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
- 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

2. INFORMACJE DOTYCZĄCE POLITYKI WYNAGRODZEŃ

Informacje w zakresie polityki wynagrodzeń określono w części XVI niniejszego Ujawnienia.

3. INFORMACJA O POWOŁANIU KOMITETU DO SPRAW WYNAGRODZEŃ

Bank, zgodnie z przepisami ustawy *Prawo bankowe*, nie powołuje komitetu ds. wynagrodzeń.

4. INFORMACJE O SPEŁNIANIU PRZEZ CZŁONKÓW RADY NADZORCZEJ I ZARZĄDU WYMOGÓW OKREŚLONYCH W ART. 22 A USTAWY PRAWO BANKOWE

Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku są objęci oceną w zakresie wiedzy, umiejętności i doświadczenia, odpowiedniego do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych im obowiązków, także rękojmi należytego wykonywania tych obowiązków, dokonywaną odpowiednio przez Zebranie Przedstawicieli w zakresie oceny członków Rady Nadzorczej Banku oraz Radę Nadzorczą Banku w zakresie członków Zarządu Banku.

Ocena ma charakter uprzedni przed powołaniem oraz następczy w trakcie pełnienia funkcji.

Wszyscy członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku spełniają wymagania art. 22aa ustawy *Prawo bankowe*.

Ujawnienie sporządziła: Ksenia Bosek specjalista ds. ryzyk

Zatwierdzono przez Zarząd Banku Spółdzielczego w Sztumie: